

УКРАЇНА

**У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ
ПРЕСИ**

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

Інформаційно-бібліографічний бюлетень

Головний редактор

С. В. Полтавець, в. о. директора Фонду Президентів України,
канд. політ. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальні за випуск

С. М. Польовик, заввідділу організації та використання документального фонду
ФПУ, канд. наук. із соц. ком.

Реферативні та бібліографічні матеріали підготували

А. Г. Федорчук, А. В. Матвійчук, О. І. Макарова, С. М. Польовик, Т. І. Третяк,
Н. О. Моршна, Я. А. Дайнека, Т. А. Ставерська, Т. О. Петрова,
Д. В. Павленко, М. І. Хилько, Д. В. Бондаренко

Заснований у 2011 році
Виходить два рази на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 525-54-70
E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Передрук за погодженням

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ
(інформаційно-бібліографічний бюлетень)

Випуск 23 (129)

(огляд матеріалів ЗМІ за 1–15 грудня 2020 р.)

Київ 2020

ЗМІСТ

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ.....	4
ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ.....	5
МІСЦЕВІ ВИБОРИ.....	6
ПОЛІТИЧНА ЕЛІТА.....	6
ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА.....	6
АНАЛІТИЧНА ТА ПРОГНОСТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ.....	7
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ.....	8
НАТО.....	11
УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ.....	15
УКРАЇНСЬКО-БІЛОРУСЬКІ ВІДНОСИНИ.....	16
УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКІ ВІДНОСИНИ.....	16
УКРАЇНСЬКО-ТУРЕЦЬКІ ВІДНОСИНИ.....	20
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО.....	20
ПРИКОРДОННИЙ РЕЖИМ.....	23
УКРАЇНСЬКА ДІАСПОРА.....	24
ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА.....	24
ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ.....	26
ЕКОНОМІКА.....	28
СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО.....	28
РЕФОРМИ.....	30
ПРОБЛЕМИ ЧАЕС.....	32
ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ.....	34
НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА.....	35
РОБОТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ.....	36
СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА.....	37
ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я.....	38
ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЇ.....	43
СУСПІЛЬСТВО.....	43
ГОЛОДОМОР 1932–1933 РР.....	44
КУЛЬТУРА, ОСВІТА, НАУКА.....	45
РЕЛІГІЯ.....	48
СПОРТ.....	49
ТУРИЗМ.....	51
КІБЕРТЕРОРИЗМ.....	52
КРИМ.....	52
ДОНБАС.....	55
ПОЛІТВ'ЯЗНІ, ПОЛОНЕНІ ТА ЗАРУЧНИКИ.....	57

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ

В Україні 28 листопада згадують жертв Голодомору. Президент України В. Зеленський у зверненні традиційно закликав українців запалити свічки о 16:00 за київським часом і вшанувати пам'ять жертв хвилиною мовчання

(Звернення Президента України у День пам'яті жертв голодоморів // Гомін України. – Чикаго, 2020. – 01.12. (<http://www.homin.ca/news.php/news/23009/group/5>)).

Президент України В. Зеленський в 29-ту річницю Всеукраїнського референдуму щодо підтримки Акта проголошення незалежності закликав не сперечатися про те, хто «більше любить Україну», а захищати її і робити могутнішою. Він також додав, що згодом жителі країни зрозуміють, що здобуття незалежності не означає «остаточного завершення боротьби». Він зазначив, що Україну «потрібно захищати зі зброєю в руках, ціною власного життя», а також заявив, що країна вже сьомий рік поспіль захищає свою незалежність. За його словами, уряд робить усе для того, щоб настав мир заради майбутніх поколінь і «вільної, єдиної і незалежної України»

(Зеленский призвал не мериться любовью к Украине и оказать ей поддержку = [Зеленський закликав не міряться любов'ю до України і надати їй підтримку] // Известия. – Москва, 2020. – 02.12. (<https://iz.ru/1094692/2020-12-02/zelenskii-prizval-meritsia-liuboviu-k-ukraine-i-okazat-ei-podderzhku>)).

Президент України В. Зеленський привітав євреїв усього світу зі святом Хануки. Про це він написав на своїй сторінці в Twitter, прикрасивши текст зображенням Менори. «Бажаю, щоб магія Хануки ніколи не закінчувалася, як і її дари», – написав В. Зеленський

(Зеленский поместил Менору в своем Twitter и поздравил евреев с Ханукой = [Зеленський помістив Менору у своєму Twitter і привітав євреїв з Ханукою] // Вести. – Ришон-ле-Цион, 2020. – 10.12. (<https://www.vesty.co.il/main/article/rJrFtAy2w>)).

Президент України В. Зеленський підписав закони про допомогу громадянам і бізнесу в умовах карантину, введеного через пандемію COVID-19. Зазначені заходи були ініційовані главою держави і схвалені Верховною Радою. Вони передбачають надання одноразової матеріальної допомоги приватним підприємцям і найманим працівникам, які постраждали від карантину. До вжитих заходів також увійшли податкові канікули для ряду представників бізнесу, розширення програми доступних кредитів, продовження терміну дії дозвільної документації та договорів оренди державного та комунального майна, які закінчуються в період карантину

(Президент Украины подписал законы о поддержке бизнеса в условиях карантина = [Президент України підписав закони про підтримку бізнесу в умовах карантину] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2020. – 08.12. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/1209/c31519-9797380.html>)).

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Український парламент проголосував за відновлення антикорупційного законодавства, незважаючи на рішення найвищого суду країни. Депутати вирішили знову затвердити кримінальне покарання для чиновників, які надають неправдиву інформацію про свої доходи

(Ukraine's parliament defies court ruling and restores anti-corruption legislation = [Парламент України не прийняв рішення суду та відновив антикорупційне законодавство] // Euronews. – Paris, 2020. – 04.12. (<https://www.euronews.com/2020/12/04/ukraine-s-parliament-defies-court-ruling-and-restores-anti-corruption-legislation>)).

Верховна Рада України 289 голосами підтримала законопроект про відновлення відповідальності за недостовірне декларування. Згідно з цим документом, якщо розбіжність відомостей у декларації чиновника і достовірних становить від 500 до 4 тис. прожиткових мінімумів (від 1 млн грн до 8,8 млн грн), або чиновник навмисне не подав декларацію, йому буде загрозувати штраф від 2,5 тис. до 3 тис. неоподатковуваних мінімумів доходів (від 42,5 тис. грн до 51 тис. грн), або громадські роботи від 150 до 240 год. із позбавленням права займати певні посади та займатися певною діяльністю на термін до трьох років

(ВРУ прийняла закон щодо брехні в е-деклараціях // Міст. – Торонто, 2020. – 10.12. (<http://meest-online.com/ukraine/crime/vru-priynjala-zakon-schodo-brejni-v-e-deklaratsiyah/>)).

Верховна Рада України в першому читанні проголосувала за проект закону, який має на меті легалізувати ринок цифрових валют в Україні. Законопроект «Про віртуальні активи» підтримали 230 парламентарів, проти висловився один нардеп, а ще 68 утрималися від голосування

(Берчак, Ігор. ВРУ зробила перший крок до легалізації в Україні криптовалют / І. Берчак // Міст. – Торонто, 2020. – 13.12. (<http://meest-online.com/ukraine/economy/vru-zrobyla-pershyj-krok-do-lehalizatsiji-v-ukrajini-kryptovalyut/>)).

Верховна Рада підтримала за основу законопроект про забезпечення рівних можливостей матері та батька на догляд за дитиною. За нього проголосував 301 народний депутат. Документ має на меті забезпечити рівні можливості матері та батька на догляд за дитиною, а також поєднання трудової діяльності зі сімейними обов'язками

(Декретна відпустка для чоловіків // Міст. – Торонто, 2020. – 13.12. (<http://meest-online.com/ukraine/society/dekretna-vidpustka-dlya-cholovikiv/>)).

Парламент України відновив кримінальну відповідальність за недостовірне е-декларування: брехня на 9 млн грн каратиметься 51 тис. грн штрафу. Документ підтримали 289 парламентарів, проти – жодного, четверо – утрималися. У

профільному парламентському Комітеті з питань правоохоронної діяльності цей документ назвали компромісним, адже його скомпілювали з президентського законопроекту, який передбачав позбавлення волі до двох років за брехню в деклараціях, та із законопроекту групи народних депутатів на чолі зі спікером Д. Разумковим, що передбачав відповідальність у вигляді громадських робіт за неправдиву інформацію в декларації. В Національній агенції з питань запобігання корупції називають такі міри покарання надто м'якими для корупціонерів. Адже за умисне приховування свої статків корупціонер отримає максимальне покарання у вигляді обмеження волі – перебування у виправному центрі, де він зможе вільно користуватися телефоном та інтернетом, а також залишати центр за дозволом його керівництва. Також через пів року може бути розглянута можливість щодо взяття цієї особи «на реєстрацію». «Корупціонер може умисно приховати інформацію про картину Пабло Пікассо або найдорожчу яхту у світі та отримати за це максимум два роки санаторних умов. Упевнений, що це не відповідає запиту українського суспільства», – зазначає голова НАЗК О. Новіков

(Ржеутська, Лілія. Е-декларації: як замилити очі МВФ та влаштувати «санаторій» для топкорупціонерів / Л. Ржеутська // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 04.12. (<https://p.dw.com/p/3mFa1>)).

МІСЦЕВІ ВИБОРИ

Автор звертає увагу на те, що місцеві вибори в Україні у 2020 р. стали явною перемогою для незалежних мерів регіонів. З 24 обласних центрів у 11 перемогли кандидати, які були самовисуванцями або представляли свої регіональні партії. Як не дивно, найбільші національні політичні партії України виграли всього у трьох обласних центрах. Таким чином, на думку автора, децентралізація, що почалася у 2014 р., не тільки збільшила повноваження і бюджети місцевих органів влади, але також допомогла демократизувати українське місцеве управління

(Mefford, Brian. National parties lose out to local candidates in Ukraine's 2020 municipal elections = [Національні партії програють місцевим кандидатам на муніципальних виборах в Україні 2020 р.] / B. Mefford // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 12.12. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/national-parties-lose-out-to-local-candidates-in-ukraines-2020-municipal-elections/>)).

ПОЛІТИЧНА ЕЛІТА

П'ятий Президент України, лідер партії «Європейська Солідарність» П. Порошенко вже вийшов на контакт із перехідною адміністрацією новообраного президента США Д. Байдена. При цьому П. Порошенко в ініціативному порядку запропонував команді Д. Байдена, щоб у його інавгураційній промові була згадка про Україну

(Порошенко пропонує Байдену згадати Україну в інавгураційній промові // Гомін України. – Чикаго, 2020. – 01.12. (<http://www.homin.ca/news.php/news/23013/group/6>)).

ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА

Аналітик Ф. Врabelь ділиться інформацією про пропагандистські сайти і «фабрики тролів», які розповсюджують дезінформацію. Він зацікавився проблемою дезінформації приблизно у 2005 р., коли задумався про те, що насправді відбулося в Україні, коли Росія, як агресор, почала війну на Сході України. І він наткнувся на одну цікаву річ, яка показала, що росіяни готували анексію Криму і агресію на Сході України в інформаційному просторі ще за два роки до її початку. «Якщо ви хочете дізнатися щось про Східну Україну, через мить ви отримаєте пропагандистські ролики, які повністю перевернуть реальність», – розповідає Ф. Врabelь

(Výborná, Lucie. Více než 90 procent dezinformačních webů v Česku jedná ve prospěch Ruska, říká analytik Vrabel = [Понад 90 відсотків сайтів дезінформації в Чехії діють на користь Росії, вважає аналітик Врabelь] / L. Výborná // Cesky rozhlas. – Praha, 2020. – 01.12. (https://www.irozhlas.cz/zivotni-styl/spolecnost/frantisek-vrabel-dezinformace-web-koronavirus-rusko_2012010712_tzr?_ga=2.152240255.73011973.1606818907-1634446064.1584459331)).

Протягом місяців портал новин Abendlich Hamburg із Гамбурга поширював неправдиву інформацію. Дослідження WELT показують, що у Європі існує цілий ряд сайтів фальшивих новин. За всім цим є керівна рука, сліди якої ведуть до сепаратистських районів на Сході України, Криму та до російськомовного пропагандистського каналу, який має зв'язок із російськими спецслужбами. За допомогою таких сайтів ведеться інформаційна війна

(Hock, Alexej. Hamburgs guter Name, Russlands dreiste Lügen = [Добре ім'я Гамбурга, нахабна брехня Росії] / A. Hock // Die Welt. – Berlin, 2020. – 08.12. (<https://www.welt.de/politik/deutschland/article222016748/Desinformation-Hamburgs-guter-Name-Russlands-dreiste-Luegen.html?cid=onsite.onsitesearch>)).

АНАЛІТИЧНА ТА ПРОГНОСТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ

Недавнє рішення Конституційного Суду спровокувало політичну кризу в Україні й підкреслило масштаби проблеми, створювані нереформованою судовою системою країни. Голова правління Фонду DEJURE М. Жернаков стверджує: «Якщо судова система не буде очищена від хронічної корупції, будь-які майбутні спроби провести реформи і євроатлантичну інтеграцію будуть заручниками правового саботажу, який ми спостерігали в останні місяці з боку Конституційного Суду. Українці залишаться в пастці суспільства, яке негласно контролюється недосконалою системою правосуддя, яка діє в інтересах кланів олігархів і Кремля»

(Zhernakov, Mykhailo. It's time to start treating Ukraine's corrupt judiciary as a criminal syndicate = [Настав час почати розглядати корумповану судову систему України як кримінальний синдикат] / M. Zhernakov // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 01.12. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/its-time-to-start-treating-ukraines-corrupt-judiciary-as-a-criminal-syndicate/>)).

Президент Американської торгової палати Е. Хундер у статті звертає увагу на те, що бізнес-спільнота України продемонструвала чудове почуття корпоративної соціальної відповідальності під час кризи COVID. «З появою вакцини від

коронавірусу ми тепер можемо бачити перші ознаки світла в кінці тунелю, навіть якщо шлях попереду залишається дуже довгим і темним. Український бізнес пережив унікально складний рік безпрецедентних обмежень і невдач, але відродно повідомити, що настрої корпоративної соціальної відповідальності і духу спільності залишалися незмінними протягом усього процесу», – зауважив Е. Хундер

(Hunder, Andy. Ukraine's community spirit on display as businesses rally to counter COVID crisis = [Демонстрація громадського духу в Україні, коли бізнес об'єднується, щоб протистояти кризі COVID] / A. Hunder // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 07.12. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukraines-community-spirit-on-display-as-businesses-rally-to-counter-covid-crisis/>)).

Брюссельський аналітик з міжнародних справ В. Альдершофф у статті пише: «Конституційний Суд України продемонстрував, що він не здатний виконувати свої функції об'єктивно і незалежно». Схоже, на думку автора, що «головним полем битви в конституційній кризі в Україні стане парламент країни». Аналітик вважає, що існує цілком реальна небезпека того, що вирішальна кількість парламентаріїв спробує загальмувати або заблокувати будь-які зусилля з подолання кризи, спровокованої Конституційним Судом. В. Альдершофф наголошує, що західні партнери України, у тому числі Європейський Союз, можуть зіграти ключову роль. «Вони повинні продемонструвати окремим депутатам, що відмова зупинити руйнацію української антикорупційної системи матиме серйозні наслідки», – резюмує аналітик

(Aldershoff, Willem. The EU must help resolve constitutional crisis in Kyiv = [ЄС повинен допомогти врегулювати конституційну кризу в Києві] / W. Aldershoff // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 10.12. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/the-eu-must-help-resolve-constitutional-crisis-in-kyiv/>)).

У статті автор звертає увагу на те, що через рік після саміту в «нормандському форматі» переговори щодо врегулювання кризи зайшли в глухий кут. Німеччина, Росія, Україна і Франція, наголошує автор, «говорять про прихильність Мінським угодам, проте дивляться на їх реалізацію по-різному: Київ неофіційно наполягає на їх зміні, Москва заявляє про необхідність суворого виконання домовленостей, а Берлін і Париж тримаються трохи віддалік, але – із симпатіями на українській стороні». Глава Київського центру політичних досліджень і конфліктології М. Погребинський сказав «Известиям», що «продовжувати нормандський формат варто тільки в тому випадку, якщо Німеччина і Франція скорегують свою позицію на користь більшої нейтральності». «В іншому випадку цей процес розпадеться, рух у цьому напрямі почався», – зауважив М. Погребинський

(Постникова, Екатерина. Формат и содержание: что изменилось за год после нормандского саммита = [Формат і зміст: що змінилося за рік після нормандського саміту] / Е. Постникова // Известия. – Москва, 2020. – 09.12. (<https://iz.ru/1097330/ekaterina-postnikova/format-i-soderzhanie-cto-izmenilos-za-god-posle-normandskogo-sammita>)).

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Світовий банк затвердив для України позику на 300 млн дол. для допомоги сім'ям з низьким рівнем доходу під час пандемії коронавірусу. «Нові кошти допоможуть фінансувати ліквідацію надзвичайних ситуацій щодо Covid-19 шляхом введення швидких грошових переказів особам та домашнім господарствам, які втратили роботу або джерела доходу через пандемію», – ідеться в повідомленні Світового банку. У квітні Україні було надано 150 млн дол. у рамках проекту модернізації мереж соціального захисту. Банк прогнозує, що бідність в Україні може зрости на 4 %, досягнувши близько 23 % до кінця 2020 р.

(Otte, Jedidajah Otte. WHO warns number of deaths surging – as it happened = [BOO3 nonпереджає, що кількість смертей зростає – як це сталося] / J. Otte // The Guardian. – London, 2020. – 13.12. (<https://www.theguardian.com/world/live/2020/dec/12/coronavirus-live-news-brazil-investigates-reinfection-australia-pins-hopes-on-oxford-vaccine?page=with:block-5fd489d08f08758977b3b79a>)).

І. Шимонте, прем'єр-міністр Литви, яка є членом Європейського Союзу, зареєструвала проект програми 18-го уряду. У розділі проекту урядової програми, присвяченому зовнішній політиці держави, наголошується на зусиллях Литви щодо розширення цінностей демократії в регіоні, що має геополітичне значення для Литви. Згідно з проектом, метою буде забезпечення принципової позиції держави «в умовах російської агресії». «Ми будемо підтримувати цілеспрямовані та економічні санкції проти російського режиму. Ми не лише підтримаємо зусилля Молдови, Грузії, України та інших країн регіону, щоб стати членами ЄС та НАТО, але ми також допоможемо їм добитися відновлення територій, окупованих і анексованих Росією», – ідеться в проекті

(Susipažinkite: aštuonioliktosios Vyriausybės programa jau įregistruota = [Ознайомтесь: програма вісімнадцятого уряду вже зареєстрована] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2020. – 07.12. (<https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2020/12/07/news/astuonioliktosios-vyriausybes-programa-jau-iregistruota-17425671/>)).

Європейська комісія надала Україні 600 млн євро макрофінансової допомоги для погашення боргів та підтримки бюджету. «Я вдячний нашим партнерам у ЄС та особисто президенту Європейської комісії Урсулі фон дер Ляєн і віце-президенту Валдісу Домбровскісу за надання Україні макрофінансової допомоги в сумі 600 млн євро», – написав Президент України В. Зеленський у соціальній мережі. Він наголосив, що це є вагомим сигналом підтримки Європейським Союзом економічної стабільності та подальшого курсу реформ в Україні. Допомога була надана у формі довгострокової позики зі ставкою 0,125 % до погашення у червні 2035 р. Для забезпечення виплати траншу Європейська комісія розмістила власні облігації з негативною дохідністю -0,143 %, так що після вирахування комісії з випуску Україна фактично отримала 623,5 млн євро. Україна отримала гроші в рамках реалізації п'ятої програми, реалізованої відповідно до Меморандуму про взаєморозуміння та позикової угоди від ЄС про надання макрофінансової допомоги на суму до 1,2 млрд євро, укладеної 23 липня в Брюсселі

(Trusewicz, Iwona. Unia i EBI wsparły Ukrainę pożyczką = [ЄС та ЄІБ підтримали Україну позикою] / I. Trusewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2020. – 09.12. (<https://www.rp.pl/Gospodarka/201209375-Unia-i-EBI-wsparly-Ukraine-pozyczka.html>)).

Президент України В. Зеленський заявив, що Україна отримала 600 млн євро (726 млн дол.) макрофінансової допомоги від Європейського Союзу. «Кошти є вагомим сигналом підтримки економічної стабільності та подальшого курсу реформ в Україні», – написав В. Зеленський у Twitter. Водночас Прем'єр-міністр України Д. Шмигаль зазначив у своєму каналі Telegram, що це перший із двох траншів за підписаними в липні 2020 р. угодами з Європейською комісією

(Ukraine receives 600-mln-euro assistance from EU = [Україна отримує 600 млн євро допомоги від ЄС] // Xinhua. – Beijing, 2020. – 09.12. (http://www.xinhuanet.com/english/europe/2020-12/09/c_139576867.htm)).

У щорічному звіті ЄС про реалізацію Угоди про асоціацію з Україною повідомляється, що «Україна продовжує проводити реформи, передбачені Угодою про асоціацію, однак на цьому шляху країна, як і раніше, зіштовхується з різними труднощами». У документі вказується, що, «незважаючи на пандемію COVID-19 і збройний конфлікт на Донбасі, Україна досягла певного прогресу в трансформації банківського сектора, створенні ринку землі, боротьбі з корупцією, діджиталізації, забезпеченні верховенства права, децентралізації і розвитку сільськогосподарських районів». Одночасно ЄС закликав Україну «продовжувати реформи в таких сферах, як захист навколишнього середовища, транспорт, зміна клімату, енергетика, корпоративне управління держпідприємствами і судова система, а також забезпечити незалежність Національного банку, довгострокову монетарну і фінансову стабільність»

(ЕС призвал Украину продолжать реформы = [ЄС закликав Україну продовжувати реформи] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2020. – 02.12. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/1202/c31519-9795017.html>)).

Єврокомісар з питань політики сусідства та розширення О. Вархелі наголосив, що ЄС продовжить підтримувати Україну в просуванні програми реформ, щоб повністю реалізувати і скористатися перевагами Угоди про асоціацію, а також щоб пом'якшити негативний вплив кризи, викликаної пандемією коронавірусу

(Евросоюз выделил Украине €16,5 млрд финпомощи с 2014 года = [Євросоюз виділив Україні 16,5 млрд євро фіндопомоги з 2014 року] // Известия. – Москва, 2020. – 01.12. (<https://iz.ru/1094448/2020-12-01/evrosoiuz-vydelil-ukraine-eu165-mlrd-finpomoshchi-s-2014-goda>)).

Європейський Союз оприлюднив щорічну доповідь стосовно імплементації Україною Угоди про асоціацію з ЄС, в якій констатував певні позитивні зрушення в реформах, але також визнав існування серйозних викликів, перед якими постає країна

(Доповідь ЄС щодо України: реформи, прогрес і важкі виклики // Час і Події. – Чикаго, 2020. – 02.12. (<https://www.chasipodii.net/article/25687/>)).

Минуло шість років від часу ратифікації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Водночас завершується п'ятий рік дії її економічної частини про Зону вільної торгівлі, яка набула чинності від 1 січня 2016 р. Увесь цей час опоненти європейської інтеграції України активно вкидали в інформаційний простір аргументи, що угода не вигідна нашій країні та сприяє її перетворенню на сировинний придаток для ЄС. Український бізнес усі ці роки також активно нарікав на обмеженість квот на постачання низки видів продукції та закликав переглянути умови угоди у власних інтересах. А нещодавнє опитування, здійснене Ukrainian Business & Trade Association на замовлення уряду, засвідчило, що понад 65 % українських компаній зацікавлені в перегляді торговельної частини Угоди про асоціацію з ЄС

(Крамар, Олександр. Справжній пріоритет / О. Крамар // Час і Події. – Чикаго, 2020. – 09.12. (<https://www.chasipodii.net/article/25721/>)).

НАТО

Україна сподівається отримати план дій щодо вступу до НАТО наступного року, заявив міністр оборони А. Таран. На зустрічі з послами членів Альянсу в Києві він висловив сподівання, що це відбудеться на наступній зустрічі на найвищому рівні. План дій є попереднім етапом вступу до НАТО. Україна сподівається отримати такий план, незважаючи на протидію Росії та конфлікт із проросійськими сепаратистами у східній частині країни

(Стайков, Анатоли. Україна се надява да получи още догодина план за действие за присъединяване към НАТО = [Україна сподівається отримати план дій щодо вступу до НАТО наступного року] / А. Стайков // Факти. – Sofia, 2020. – 02.12. (<https://fakti.bg/world/533397-ukraina-se-nadava-da-poluchi-oshte-dogodina-plan-za-deistvie-za-prisaedinavane-kam-nato->)).

Генеральний секретар НАТО Є. Столтенберг на пресконференції заявив, що «Чорноморський регіон має стратегічне значення для НАТО і всіх союзників». НАТО зберігає значну присутність у Чорноморському регіоні і буде більш тісно співпрацювати з Україною і Грузією. Глава НАТО заявив, що «Альянс збільшить підтримку України і Грузії для зміцнення безпеки в Чорноморському регіоні. Ми обговоримо, як будемо разом вирішувати ці питання, коли зустрінемося з міністрами закордонних справ двох країн-партнерів», – додав Є. Столтенберг

(NATO, Ukraine, Georgia «to boost Black Sea security» = [НАТО, Україна, Грузія «зміцнять безпеку Чорного моря»] // China Daily. – Beijing, 2020. – 01.12. (<https://www.chinadailyhk.com/article/151031#NATO-Ukraine-Georgia-to-boost-Black-Sea-security>)).

Міністри закордонних справ країн НАТО обговорять «мобілізацію російської військової сили поряд з Альянсом» під час відеосесії. Про це заявив Генеральний

секретар організації Є. Столтенберг. За його словами, міністри обговорять, що ще потрібно зробити Альянсу, щоб відповісти на зростаючу військову силу Росії та підтримати режим контролю над озброєннями, включаючи ядерну, до кінця нового Договору про скорочення стратегічного озброєння. Є. Столтенберг додав, що окрема дискусія з питань безпеки в Чорноморському регіоні відбудеться за участю міністрів закордонних справ Грузії та України

(J. Stoltenbergas: NATO aptars Rusijos pajėgų telkimą prie Aljanso sienų = [Столтенберг: НАТО обговорить питання мобілізації російських сил на кордонах Альянсу] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2020. – 01.12. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2020/12/01/news/j-stoltenbergas-nato-aptars-rusijos-pajegu-telkima-prie-aljanso-sienu-17345838/>)).

Генеральний секретар НАТО Є. Столтенберг зазначив, що шляхи нарощування політичної і практичної взаємодії з партнерами НАТО в Чорноморському регіоні стануть однією з головних тем зустрічі Північноатлантичної ради на рівні міністрів закордонних справ, яка відбудеться 1–2 грудня у форматі телеконференції. У цьому заході також візьмуть участь глави МЗС України і Грузії

(НАТО хочет усилить сотрудничество с Украиной в Черноморском регионе = [НАТО хоче посилити співпрацю з Україною в Чорноморському регіоні] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2020. – 01.12. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/1201/c31519-9794551.html>)).

Глава Міністерства оборони А. Таран повідомив, що «Збройні сили України планують узяти участь у 22 багатонаціональних навчаннях». Вісім із них повинні пройти на території України і 14 – за кордоном. Виступаючи на брифінгу для послів і військових аташе країн НАТО та представників офісу НАТО в Україні, А. Таран закликав партнерів України взяти активну участь у військових маневрах, які будуть організовані країною у 2021 р. Також міністр підкреслив, що, з огляду на отримання Україною статусу партнера НАТО з розширеними можливостями, ЗСУ готові приєднатися до навчань Альянсу, спрямованих на посилення колективної безпеки. Одночасно А. Таран зазначив, що Міноборони України спільно з міжнародними партнерами працює над підвищенням кваліфікації українських військовослужбовців у рамках таких тренувальних місій, як «Орбітал», UNIFIER та ін.

(В 2021 году армия Украины планирует принять участие в 22 многонациональных учениях = [У 2021 році армія України планує взяти участь у 22 багатонаціональних навчаннях] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2020. – 03.12. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/1203/c31519-9795071.html>)).

В Україні вперше пройдуть військові навчання, під час яких система ППО спробує перехопити американський ударний безпілотник MQ-9 Reaper на західному кордоні держави. Командувач Повітряними силами Збройних сил України С. Дроздов зазначив, що навчання допоможуть закріпити успіхи, досягнуті на спільних українсько-американських тренуваннях сил ППО під час серії навчань «Чисте небо» за участю країн членів НАТО

(Система ПВО України попробує перехватити американський ударний дрон = [Система ППО України спробує перехопити американський ударний дрон] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2020. – 03.12. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/1203/c31519-9795415.html>)).

Виступаючи на брифінгу для послів, військових аташе країн НАТО і представників офісу НАТО в Україні, міністр оборони України А. Таран підкреслив, що Україна розвиває практичне співробітництво в рамках Програми розширених можливостей НАТО, прагне збільшити національні внески на операції НАТО і брати участь у плануванні операцій Альянсу з урегулювання криз на ранніх етапах. «Незважаючи на військовий конфлікт на Донбасі, Україна залишатиметься надійним партнером Альянсу», – заявив глава відомства

(Україна готова збільшити внески на операції НАТО – глава Минобороны страны = [Україна готова збільшити внески на операції НАТО – глава Мініборони країни] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2020. – 04.12. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/1204/c31519-9795616.html>)).

Глави МЗС країн НАТО на засіданні, обговорюючи питання безпеки в Чорноморському регіоні, висловили намір поглиблювати співпрацю з Грузією і Україною. Це питання союзники по блоку обговорили в режимі відеоконференції на окремій сесії, куди були запрошені глави МЗС України і Грузії Д. Кулеба і Д. Залкаліані. Тим часом і в Києві, і в Тбілісі висловлюють сподівання на швидке отримання плану дій щодо членства в НАТО, що покликане стати ключовим етапом на їхньому шляху до Альянсу. Автор звертає увагу на те, що «перспектива отримання Києвом плану дій щодо членства в НАТО викликає побоювання з боку Москви»

(Коваленко, Марина. Протопи ты мне НАТО по Черному = [Протопи ти мені НАТО по Черному] / М. Коваленко // Коммерсантъ. – Москва, 2020. – 03.12. (<https://www.kommersant.ru/doc/4595399>)).

Віце-прем'єр-міністр та міністр закордонних справ узяли участь у зустрічі з міністрами закордонних справ Альянсу в рамках відеоконференції. Віце-прем'єр-міністр і міністр закордонних справ Болгарії К. Захарієва підкреслила зростаючу важливість НАТО для Чорноморського регіону. «НАТО має покращити свою присутність та ситуативну обізнаність у Чорноморському регіоні», – сказала К. Захарієва. Міністри закордонних справ НАТО обговорили ситуацію в Чорноморському регіоні зі своїми колегами з Грузії та України. «Участь наших найближчих партнерів сьогодні є сильним політичним посланням щодо постійної відданості НАТО Грузії та Україні», – сказала К. Захарієва. Вона підтвердила підтримку Болгарією територіальної цілісності та суверенітету обох країн

(Атанасова, Мария. Захариева подчерта нарастващото значение на НАТО за Черноморския регион = [Захарієва підкреслила зростаюче значення НАТО для Чорноморського регіону] / М. Атанасова // Факти. – София, 2020. – 03.12. (<https://fakti.bg/bulgaria/533738-zaharieva-podcherta-narastvashtoto-znachenie-na-nato-za-chernomorskia-region>)).

НАТО реагує на військове нарощування Росії в Криму та Чорному морі, збільшуючи свою присутність у регіоні. Про це заявив Генеральний секретар Альянсу Є. Столтенберг після останньої відеоконференції міністрів закордонних справ організації. «Ми розглянули ситуацію з безпекою в Чорноморському регіоні, яка має стратегічне значення. Росія продовжує порушувати територіальну цілісність Грузії та України. Вона продовжує нарощувати свою військову силу в Криму і активно розміщує сили в Чорному морі», – сказав Є. Столтенберг. Він також зазначив, що НАТО й надалі буде співпрацювати зі своїми партнерами в регіоні – Грузією та Україною

(Атанасова, Марія. НАТО продовжує співпрацювати з Бельгією = [НАТО продовжує співпрацю з Бельгією] / М. Атанасова // Факти. – Sofia, 2020. – 03.12. (<https://fakti.bg/world/533838-nato-prodaljava-satrudnichestvoto-si-s-balgaria>)).

За словами міністра оборони України А. Тарана, курс України на повноправне членство в НАТО закріплений у Конституції України, а швидке отримання Плану дій щодо членства в НАТО – мета, зафіксована у нещодавно прийнятій Стратегії національної безпеки України. Він зазначив, що за останні сім років Україна твердо захищає не лише власну незалежність, а й безпеку та стабільність Європи, виступає потужним форпостом на східному фланзі НАТО

(Україна сподівається отримати ПДЧ наступного року на саміті НАТО // Час і Події. – Чикаго, 2020. – 02.12. (<https://www.chasipodii.net/article/25680/>)).

У Брюсселі під час відеоконференції, яка відбулася після закінчення засідання міністрів закордонних справ Альянсу, Генеральний секретар організації Є. Столтенберг сказав: «Сьогодні ми знову заявили про нашу підтримку територіальної цілісності й суверенітету Грузії і України. Ми обговорили програму реформ, і ми збільшуємо нашу практичну допомогу». Є. Столтенберг також наголосив, що «міністри погодилися поліпшити нашу обізнаність про розвиток подій у регіоні і посилити наш діалог з обома партнерами»

(НАТО знову заявила про підтримку суверенітету і територіальної цілісності Грузії і України = [НАТО знову заявила про підтримку суверенітету і територіальної цілісності Грузії і України] // Ехо Кавказа. – Вашингтон, 2020. – 02.12. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/30980823.html>)).

Північноатлантичний альянс оприлюднив рекомендації експертів у рамках проєкту «НАТО-2030». У документі йдеться, що «політика відкритих дверей НАТО є основоположним принципом Північноатлантичного договору», а «партнерство з НАТО – найважливіший інструмент для спільної безпеки, знань, обміну інформацією, співпраці та нарощування потенціалу». Щодо України і Грузії експерти вважають, що «НАТО повинна прагнути до розширення і зміцнення партнерства з Україною і Грузією – вразливими демократіями, які прагнуть членства і перебувають під постійним зовнішнім і внутрішнім тиском Росії»

(Експерти рекомендували НАТО укрплять партнерство с Україною и Грузией = [Експерти рекомендували НАТО зміцнювати партнерство з Україною і Грузією] // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2020. – 02.12. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/30980259.html>)).

Професор Кавказького міжнародного університету В. Маїся у зв'язку з прийняттям довгострокового плану «НАТО-2030» констатував, що «за останній час західні військові експерти, колишні високопоставлені чиновники дедалі частіше говорять про необхідність прийняття Грузії та України в НАТО». Військовий аналітик називає Грузію, Україну, Боснію і Герцеговину тими «останніми з могокан», на прийняття яких рано чи пізно НАТО все-таки зважиться і вже завершить остаточно своє розширення». «Я знаю, що Україна буде брати участь у військово-морських навчаннях у Середземномор'ї вже під егідою НАТО», – зазначив В. Маїся

(Паресишвили, Мзия. НАТО поддержит последних из могокан = [НАТО підтримає останніх з могокан] / М. Паресишвили // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2020. – 03.12. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/30982579.html>)).

УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ

Насправді Москва так і не змирилася з втратою імперії і останні 30 років боролася за те, щоб скасувати вердикт історії. У статті автор звертає увагу на те, що нездатність Росії продавати себе як привабливу альтернативу Заходу найбільш очевидна в Україні. Під час дебатів 2013 р. щодо запропонованої Україні Угоди про асоціацію з ЄС Москва майже не намагалася просувати відносні переваги тісніших зв'язків із Росією. Замість цього Кремль розв'язав односторонню торгову війну, одночасно підтримуючи кампанію проти ЄС, яка включала гомофобію на ігрових майданчиках і залякування одностатевих союзів. «Поки українці готувалися прийняти найважливіше геополітичне рішення за всі часи пострадянської епохи, Росії нічого було запропонувати, крім антизахідної нісенітниць і погано завуальованих погроз», – пише автор

(Dickinson, Peter. Russia in retreat as the Soviet collapse continues = [Росія відступнає на тлі триваючого розпаду Радянського Союзу] / P. Dickinson // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 10.12. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/russia-in-retreat-as-the-soviet-collapse-continues/>)).

Український кухар Є. Клопотенко не очікував, що виявиться в центрі конфлікту між Росією і Україною. Але саме це і сталося, коли він наполіг на тому, щоб борщ визнали частиною історичної спадщини України. Для Є. Клопотенка боротьба за борщ насправді пов'язана з ідентичністю України у зв'язку з тим, що росіяни назвали борщ «однією з найвідоміших і улюблених страв Росії й символом традиційної кухні»

(Battle over borscht: new front in Russia-Ukraine conflict = [Битва за борщ: новий фронт у російсько-українському конфлікті] // Daily Sabah. – Istanbul, 2020. – 01.12. (<https://www.dailysabah.com/world/europe/battle-over-borscht-new-front-in-russia-ukraine-conflict>)).

Незважаючи на політичну напруженість, президент Росії В. Путін та канцлер А. Меркель повторили свої зусилля щодо пошуку вирішення українського конфлікту. Кремль оголосив, що «слід продовжувати працювати над імплементацією попередніх домовленостей з Францією та Україною»

(Merkel und Putin rufen an = [Меркель і Путін провели розмову по телефону] // Suddeutsche Zeitung. – München, 2020. – 07.12. (<https://www.sueddeutsche.de/politik/russland-merkel-und-putin-telefonieren-1.5140434>)).

Австралія та Нідерланди закликають Росію приєднатися до міжнародних зустрічей з приводу збиття рейсу МН17 Малайзійських авіаліній у 2014 р. Прем'єр-міністр С. Моррісон та його голландський колега М. Рутте розчаровані, що Росія вийшла з тристоронніх переговорів. «Лідери домовились продовжувати закликати Росію переглянути своє рішення», – сказано в спільній заяві. Лідери також визнали подальші зусилля щодо притягнення Росії до відповідальності у справах, порушених родичами загиблих у Нідерландах проти Росії в Європейському суді з прав людини

(Brinsden, Colin. Russia urged to rejoin MH17 dialogue = [Росію закликали знову приєднатися до діалогу щодо МН17] / С. Brinsden // The Canberra Times. – Canberra, 2020. – 10.12. (<https://www.canberratimes.com.au/story/7049218/russia-urged-to-rejoin-mh17-dialogue/>)).

УКРАЇНСЬКО-БІЛОРУСЬКІ ВІДНОСИНИ

Україна не прийняла рішення про введення санкцій проти білоруських чиновників за прикладом Європейського Союзу і США. Глава Міністерства закордонних справ України Д. Кулеба заявив, що Київ зайняв чітку позицію і йде синхронно з Євросоюзом і в плані захисту прав людини, і засудження насильства, і в контексті вимог демократичних перетворень у Білорусі, однак не підтримує введення обмежень проти Мінська. За його словами, між Києвом і Мінськом є «принципові політичні розбіжності», але при цьому на сьогодні він не бачить «фундаментальної необхідності для економічних санкцій». Д. Кулеба також підкреслив, що «торгівля однаково важлива для обох країн»

(Логінова, Ксенія. Нож в спину: Україна решила поссориться с Белоруссией в угоду Западу = [Ніж у спину: Україна вирішила посваритися з Білоруссю на угоду Заходу] / К. Логінова // Известия. – Москва, 2020. – 11.12. (<https://iz.ru/1098335/kseniia-loginova/nozh-v-spinu-ukraina-reshila-possoritsia-s-belorussiei-v-ugodu-zapadu>)).

УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКІ ВІДНОСИНИ

Не минуло й місяця, як Україна звинуватила Угорщину у втручанні у хід місцевих виборів на Закарпатті та заборонила в'їзд двом угорським високопосадовцям, як між двома країнами розгорівся черговий скандал. Приводом до цього стали обшуки Служби безпеки України (СБУ) в офісі Товариства угорської культури Закарпаття в Ужгороді, помешканні голови цієї організації та очільника «Партії угорців України» В. Брензовича. Ці події викликали жорстку реакцію з боку

Будапешта. Міністр закордонних справ Угорщини П. Сійярто звинуватив Україну в дестабілізації відносин, пообіцяв поскаржитися на дії української влади в НАТО та закликав ОБСЄ направити спостережну місію на Закарпаття. У СБУ пояснили, що її співробітники перевіряли інформацію «про причетність іноземного фонду до діяльності, спрямованої на порушення державного суверенітету України». Ідеться про «фейкове» поширення дії законів Угорщини та юрисдикції її державних органів на окремі українські регіони. У відомстві запевнили, що під час обшуків виявили друковані матеріали, що популяризують створення етнічної автономії на Закарпатті та «Великої Угорщини», яка включає в себе території сусідніх держав, на яких проживають угорські меншини. Слідство також перевіряє можливе сприяння «іноземній державі» з боку українських публічних діячів, зокрема вчинення дій «із ознаками державної зради»

(Голубов, Олександр. Сепаратизм чи образи угорців – що СБУ шукала на Закарпатті / О. Голубов // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 02.12. (<https://p.dw.com/p/3m78a>)).

Співробітники Служби безпеки України провели обшуки в етнічних угорців у Закарпатській області. Слідчі дії пройшли, зокрема, в офісі Партії угорців України в Ужгороді, вдома у лідера партії В. Брензовича, в офісі благодійного фонду «Еган Еде» і будівлі угорського коледжу в місті Берегово. Масштабні офіційні рейди були проведені в рамках розслідування українською владою підозр в економічних зловживаннях та сепаратизмі. Автор звертає увагу на те, що «якщо Київ зможе надати докази того, що угорську організацію справді підозрюють у сепаратизмі, він, можливо, зможе використати її проти угорського уряду, який блокує зближення НАТО та України»

(Nagyon bizonyítani akarják az ukránok a kárpátjai szeparatizmust = [Українці дуже хочуть довести сепаратизм у Закарпатті] // Index.hu. – Budapest, 2020. – 05.12. (https://index.hu/kulfold/2020/12/05/szeparatizmus_karpatalja_nyomozas/)).

Міністр закордонних справ України Д. Кулеба пояснив, що Україна не зацікавлена в політичній війні з Угорщиною з трьох причин: «По-перше, тому що це важливий сусід у Центральній Європі, і ми є частиною цього регіону. По-друге, тому що ми хочемо стати членом НАТО і нормально співпрацювати з Угорщиною з питань євроатлантичної інтеграції. По-третє, тому що ця держава – член Європейського Союзу, позиція якого також важлива для нас». Він підкреслив, що обидві сторони повинні поважати закони і національні інтереси одна одної. За словами міністра, існує кілька конфліктів навколо угорської меншини, яка проживає в Україні, через те, що обидві країни «травмовані своєю історією»

(György, Vöő. Nem akarnak az ukránok politikai harcot vívni Magyarországgal = [Україна не зацікавлена в політичній війні з Угорщиною] / V. György // Index.hu. – Budapest, 2020. – 07.12. (https://index.hu/kulfold/2020/12/07/ukrajna_kuleba_kmksz/)).

Служба безпеки України відкрила кримінальне провадження за фактом державної зради у зв'язку з виконанням гімну Угорщини депутатами Сюртівської

сільської об'єднаної територіальної громади в Закарпатській області. За словами міністра закордонних справ Угорщини П. Сійярто, «цією справою Київ багаторазово доводить, що він хоче європейської інтеграції лише на словах». Він додав, що «всупереч українській практиці все європейське і міжнародне законодавство гарантує збереження самобутності національних меншин. В основі нашої національної політики лежить те, що всі угорці несуть відповідальність за всіх угорців, тому наші закарпатські брати, як і раніше, можуть розраховувати на Батьківщину»

(Ferenc, Kovács. Szijjártó: Ukrajna a legsötétebb eszközöket veti be a polgárai ellen = [Сійярто: Україна використовує найтемніші засоби проти своїх громадян] / K. Ferenc // Index.hu. – Budapest, 2020. – 13.12. (https://index.hu/belfold/2020/12/13/ukrajna_szijarto_peter_karpatalja/)).

30 листопада 2020 р. спецпризначенці СБУ обшукали угорські організації Закарпаття: Фонд Угорського коледжу Закарпаття, Благодійний фонд Закарпатського центру економічного розвитку Е. Егана, Закарпатський угорський культурний фонд Закарпаття та квартиру в Ужгороді Л Брензовича, президента КМКСЗ. Депутати Європарламенту зазначили, що грубі дії СБУ були частиною «неприйняттого процесу, український уряд роками топче права національних меншин». Вони додали, що КМКСЗ та уряд Угорщини раніше протестували проти закону про освіту та закону про мову і передбачали, що порушення щодо національних меншин з боку органів влади можуть мати серйозні наслідки. Євродепутати вважають, що «українська влада створила ситуацію громадянської війни на Закарпатті». «Ми вважаємо це ганебним і глибоко засуджуємо використання збройної сили українською владою проти лідерів та організацій угорської громади Закарпаття», – сказано в пресрелізі членів угорського парламенту

(A sztálini totalitárius rendszer módszereit idézik Ukrajnában = [В Україні використовуються методи сталінського тоталітарного режиму] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2020. – 02.12. (<https://magyarnemzet.hu/kulfold/a-sztalini-totalitarius-rendszer-modszeroit-idezik-ukrajnaban-9042320/>)).

У своїй статті міністр закордонних справ і торгівлі Угорщини П. Сійярто після засідання Організації з безпеки і співробітництва у Європі (ОБСЄ) пише, що, «незважаючи на всі обіцянки, угорців Закарпаття постійно залякують в Україні». П. Сійярто назвав спроби залякування угорців Закарпаття неприйнятним явищем, наголосивши, що це «практично старий радянський комуністичний тип залякування людей». Глава міністерства також повідомив, що просив Албанію, яка очолює ОБСЄ, направити спостерігачів на місце події, але глава спеціального контингенту спостерігачів у Києві заборонив членам місії контактувати з угорцями на Закарпатті. У своєму відеозаписі у Facebook П. Сійярто назвав такі дії неприйнятними, обурливими та скандальними, що також суперечить цілям та принципам ОБСЄ, а також меті спеціальної моніторингової місії, для функціонування якої Угорщина також вносить фінансові ресурси

(Szijjártó Péter: Elfogadhatatlan a kárpátaljai magyarság megfélemlítése = [Петер Сійярто: Залякування угорців на Закарпатті неприпустиме] // Magyar Nemzet. –

Budapest, 2020. – 03.12. (<https://magyarnemzet.hu/belfold/szijiarto-peter-elfogadhatatlan-a-karpataljai-magyarsag-megfelemlitese-9050621/>).

Угорський політик І. Грежа назвав звинувачення в агітації, висловлені проти нього особисто, не підтвердженими жодними доказами з української сторони. Уповноважений уряду пояснив: він «упевнений, що здоровий глузд перевершить аномалію і що заборона доступу на територію України буде тимчасовою, оскільки на Закарпатті існує багато програм, які вимагають його особистої присутності». Відповідаючи на останні офіційні спроби «залякати 150 тис. угорців», І. Грежа наголосив, що подія, яка відбулася днями на Закарпатті, «є частиною низки політичних акцій залякування»

(Politikai megfélemlítési akciósorozat zajlik Kárpátalján = [На Закарпатті відбувається низка акцій політичного залякування] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2020. – 04.12. (<https://magyarnemzet.hu/belfold/politikai-megfélemlitese-akciosorozat-zajlik-karpataljan-9053048/>)).

МЗС Угорщини викликало українського посла в Будапешті Л. Непоп для висловлення протесту у зв'язку з обшуками угорських організацій у Закарпатській області. Міністр закордонних справ Угорщини П. Сійярто звинуватив уряд України в «антиугорській» політиці, незважаючи на обговорення відновлення дружніх відносин між двома країнами. Він також назвав «неприйнятним» переслідування угорців в Україні. Служба безпеки України заявила, що провела обшуки у функціонерів благодійного фонду в Закарпатській області через можливе втручання у внутрішні справи країни і виявила в них агітаційні матеріали за «Велику Угорщину»

(МИД Венгрии вызвал посла Украины после обысков венгерских организаций = [МЗС Угорщини викликало посла України після обшуків угорських організацій] // Известия. – Москва, 2020. – 01.12. (<https://iz.ru/1094225/2020-12-01/mid-vengrii-vyzval-posla-ukrainy-posle-obyskov-vengerskikh-organizacii>)).

У спільній заяві депутатів Європарламенту від угорських партій «Фідес» і «Християнсько-демократичної народної партії» йдеться, що «українська влада створює на Закарпатті ситуацію громадянської війни». Таким чином там відреагували на обшуки, які проводить Служба безпеки України у функціонерів благодійного фонду в Закарпатській області, через можливе втручання у внутрішні справи країни. Парламентарії визнали обшуки політично мотивованими і спрямованими на залякування і тиск. У заяві підкреслюється, що в «Україні, яка неодноразово заявляла про свій намір інтегруватися в Європейський Союз і НАТО, такі події є неприпустимими»

(Венгерские депутаты обвинили Киев в разжигании гражданской войны в Закарпатье = [Угорські депутати звинуватили Київ у розпалюванні громадянської війни на Закарпатті] // Известия. – Москва, 2020. – 03.12. (<https://iz.ru/1095397/2020-12-03/vengerskie-deputaty-obvinili-kiiev-v-razzhiganii-grazhdanskoi-voiny-v-zakarpatye>)).

Служба безпеки України провела обшуки в етнічних угорців у Закарпатській області. Будапешт у відповідь поскаржився на дії київської влади в НАТО. Експерти по-різному оцінюють стан двосторонніх відносин. Політолог В. Корнілов каже «Ізвестиям», що «нинішній рівень взаємодії України та Угорщини найближчим часом збережеться». Український політолог О. Семченко називає ситуацію «вибухонебезпечною». На його думку, «результатом постійних суперечок може стати громадянська війна»

(Кармазин, Ігорь. Донбасс номер два: к чему приведет зачистка венгров в Закарпатье = [Донбас номер два: до чого призведе зачистка угорців на Закарпатті] / И. Кармазин // Известия. – Москва, 2020. – 03.12. (<https://iz.ru/1095027/igor-karmazin/donbass-nomer-dva-k-chemu-privedet-zachistka-vengrov-v-zakarpate>)).

Працівники СБУ провели санкціоновані обшуки в помешканнях керівників одного з добродійних фондів, який пропагує створення угорської автономії на Закарпатті. У Товаристві угорців Закарпаття (ТУКЗ) і КМКС обшуки СБУ назвали безпрецедентно грубим втручанням, «у рамках якого озброєні представники спецслужб окупували для проведення обшуків помешкання В. Брензовича, центральний офіс організації в Ужгороді, офіси благодійного фонду Закарпатського центру економічного розвитку «Еган Еде» та Закарпатського угорського інституту. Відповідну заяву оприлюднив Й. Борто, заступник голови Закарпатської обласної ради

(Клен, Євген. Нове загострення угорсько-українських стосунків / Є. Клен // Міст. – Торонто, 2020. – 02.12. (<http://meest-online.com/ukraine/events/nove-zahostrennya-uhorsko-ukrajinskyh-stosunkiv/>)).

УКРАЇНСЬКО-ТУРЕЦЬКІ ВІДНОСИНИ

Заступник міністра економічного розвитку і торгівлі України Т. Качка заявив, що Туреччина і Україна скоро укладуть угоду про вільну торгівлю. Він додав, що «Туреччина була одним із ключових торговельних партнерів для України». Крім того, він назвав перспективним співробітництво між країнами в сфері високих технологій і оборони. «Ми бачимо, що турецькі компанії активно інвестують в Україну. Українські компанії також дедалі більше цікавляться турецьким ринком», – підкреслив Т. Качка. «Турецькі компанії активні в будівельному секторі України, і ми також зацікавлені в отриманні досвіду Туреччини в галузі охорони здоров'я та транспорту», – заявив заступник міністра економічного розвитку і торгівлі України

(Turkey, Ukraine very close to completing FTA deal, official says = [Офіційний представник Туреччини заявив, що Україна дуже близька до завершення угоди про вільну торгівлю] // Daily Sabah. – Istanbul, 2020. – 11.12. (<https://www.dailysabah.com/business/economy/turkey-ukraine-very-close-to-completing-fta-deal-official-says>)).

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Китайські інвестори розпочали міжнародне арбітражне провадження проти української держави, вимагаючи збитків у розмірі 3,5 млрд дол. від продажу українського виробника двигунів «Мотор Січ». Китайські групи, включаючи Beijing Skyhorizon Aviation, придбали за останні роки 75 % акцій компанії, великого виробника двигунів для літаків і вертольотів, що базується в Запоріжжі. Згідно з американськими ЗМІ, ця операція не схвалюється США, яка прагне скасувати її. У серпні 2019 р. Д. Болтон, на той час радник Білого дому з питань національної безпеки, під час візиту до Києва попередив про «небезпеку китайських інвестицій». «Військові технології не повинні потрапляти до рук супротивників чи потенційних супротивників», – додав він, не згадуючи, однак, конкретні контракти

(Ukraine: des investisseurs chinois réclament à Kiev 3,5 milliards de dollars = [Китайські інвестори вимагають від Києва 3,5 млрд дол.] // Le Figaro. – Paris, 2020. – 07.12. (<https://www.lefigaro.fr/flash-eco/ukraine-des-investisseurs-chinois-reclament-a-kiev-3-5-milliards-de-dollars-20201207>)).

Латвійська авіакомпанія airBaltic 1 грудня 2020 р. запускає прямі рейси з Вільнюса до Києва, столиці України. Пасажири будуть здійснювати польоти два рази на тиждень на літаках компанії Airbus A220-300

(Pradės tiesioginius skrydžius iš Vilniaus į Kijevą = [Запускаються прямі рейси з Вільнюса до Києва] // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2020. – 01.12. (<https://www.lrytas.lt/verslas/rinkos-pulsas/2020/12/01/news/prades-tiesioginius-skrydzius-is-vilniaus-i-kijeva-17345581/>)).

Заступник міністра економічного розвитку, торгівлі та сільського господарства, торговий представник України Т. Качка заявив, що країна планує розпочати переговори або відновити переговори щодо угоди про вільну торгівлю з декількома країнами, у тому числі Китаєм та Великобританією. Т. Качка заявив, що Україна хоче розпочати переговори щодо перегляду угоди з Великобританією, яка ще не набрала чинності. Також українські дипломати незабаром розпочнуть переговори з більшістю країн Північної Африки. «Цього грудня ми плануємо оформити це в офіційних заявах або меморандумах, від Єгипту до Марокко. Також Йорданія, В'єтнам та Індонезія є одними з наших пріоритетів», – сказав заступник міністра

(Ukraine plans to negotiate FTA with several countries = [Україна планує провести переговори про зону вільної торгівлі з кількома країнами] // Xinhua. – Beijing, 2020. – 02.12. (http://www.xinhuanet.com/english/europe/2020-12/02/c_139556778.htm)).

Незважаючи на пандемію COVID-19, торгівля між Україною та Китаєм цього року відзначається позитивною динамікою, вважає президент Торгово-промислової палати України Г. Чижиков. Зокрема, він зазначив, що Китай став одним з найбільших торгових партнерів України у 2019 р., а двосторонній товарообіг становив близько 13 млрд дол. У першій половині 2020 р., незважаючи на пандемію COVID-19, товарообіг між двома країнами збільшився на 20 %, тоді як експорт України до Китаю зріс на 70 %. «Поточний товарообіг товарів між Україною та Китаєм може бути значно збільшений, і Україні буде що запропонувати Китаю з

точки зору експорту високотехнологічної продукції, продукції з високим ступенем переробки та високою доданою вартістю», – сказав Г. Чижиков, додавши, що «авіація, енергетика, логістика, машинобудування, харчова та сільськогосподарська галузі, а також проектування та виробництво обладнання електростанцій є пріоритетними напрямками співпраці»

(Ukraine-China trade ties continue to grow amid COVID-19, says trade leader = [Торговельні зв'язки між Україною та Китаєм продовжують зростати на тлі COVID-19, говорить президент Торгово-промислової палати України] // Xinhua. – Beijing, 2020. – 03.12. (http://www.xinhuanet.com/english/europe/2020-12/03/c_139561449.htm)).

Український вантажний літак Ан-124 «Руслан» доставив із Польщі у Філіппіни п'ять вертольотів S-70I Black Hawk виробництва польського підприємства PZL Mielec. Решту вертольотів буде поставлено партіями до кінця 2021 р. згідно з графіком, що передбачений контрактом вартістю приблизно 240 млн дол., що був підписаний у квітні 2019 р.

(Український «Руслан» доставив партію польських вертольотів у Філіппіни // Гомін України. – Торонто, 2020. – 01.12. (<http://www.homin.ca/news.php/news/22988/group/7>)).

За словами комерційного директора української компанії «Агро-Продукт» П. Криницького, компанія «Агро-Продукт», що експортує заморожену яловичину в понад 10 країн світу, витратила три роки, щоб вийти на китайський ринок. Першу партію замороженої яловичини компанія відправила до Китаю через два місяці після отримання відповідного дозволу – у листопаді 2019 р., а до грудня поточного року загальний обсяг експорту в КНР становив близько 4 тис. тонн. П. Криницький упевнений, що досягти більш високих результатів завадила пандемія коронавірусу, що негативно вплинула як на діяльність «Агро-Продукту», так і на споживчий попит усередині Китаю. У наступному році компанія має намір продовжувати експортувати заморожену яловичину в КНР

(Украинские аграрии хотят расширить экспорт замороженной говядины в Китай – представитель «Агро-Продукт» = [Українські аграрії хочуть розширити експорт замороженої яловичини в Китай – представник «Агро-Продукт»] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2020. – 08.12. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/1208/c31519-9796682.html>)).

Китайські бізнесмени вимагають від Києва 3,5 млрд дол. У таку суму оцінили свої збитки власники контрольного пакета акцій українського підприємства «Мотор Січ», який свого часу дістався їм за безцінь. Зіпсувавши відносини з Росією, Україна позбавила завод найбільшого ринку збуту. На думку автора статті, «підприємство, по суті, стало заручником геополітики, і хто б не виграв суперечку, Україна в будь-якому випадку виявиться в невиграшному становищі»

(Сидоров, Александр. В пасти дракона: почему китайцы намерены засудить Украину = [У паці дракона: чому китайці мають намір засудити Україну] / А. Сидоров //

Известия. – Москва, 2020. – 12.12. (<https://iz.ru/1098355/aleksandr-sidorov/v-pasti-drakona-pochemu-kitaitcy-namereny-zasudit-ukrainu>).

У Торговій палаті міста Аджман, що в Об'єднаних Арабських Еміратах, О. Скрипник, засновник львівської ІТ-компанії Eleks, і шейх Маджид Бен Саїд Аль Нуаймі підписали угоду про співпрацю. Вона стосується партнерства в галузі інформаційних технологій та інновацій, а також заснування нового бізнесу в Аджмані. Під час зустрічі шейх ОАЕ і О. Скрипник обговорили сучасні події в ІТ-галузі та можливості майбутньої співпраці. А також питання кібербезпеки, важливість співпраці й обміну передовою практикою у сфері інформаційних технологій і цифрового управління

(Гринько, Ольга. Засновник львівської ІТ-компанії підписав угоду зі шейхом ОАЕ / О. Гринько // Міст. – Торонто, 2020. – 04.12. (<http://meest-online.com/science/technology/zasnovnyk-lvivskoji-it-kompaniji-pidpysav-uhodu-zi-shejhom-uae/>)).

Microsoft і Міністерство цифрової трансформації України підписали меморандум про співпрацю, згідно з яким компанія вкладе в розвиток хмарних сервісів на українському ринку близько 500 млн дол. Гроші, серед іншого, витратять на будівництво двох дата-центрів компанії на території України. Якщо дані будуть зберігати всередині країни, українські державні органи зможуть користуватися хмарними послугами Microsoft

(Microsoft інвестує в український ІТ-ринок 500 млн // Міст. – Торонто, 2020. – 08.12. (<http://meest-online.com/science/technology/microsoft-investuje-v-ukrajinskyj-it-rynok-500-mln/>)).

Візит Президента України В. Зеленського і його дружини в Лондон у супроводі великої делегації високопоставлених українських чиновників, що відбувся 7–8 жовтня, став одним із найзначніших візитів іноземних лідерів, відколи Б. Джонсон торік обійняв посаду прем'єр-міністра Великої Британії. Значущими є масштабність і амбітність багатьох підписаних угод. Ішлося не тільки про торгівлю й переговори щодо нової двосторонньої угоди, що не завадить, коли Велика Британія не належатиме до складу торговельної спілки ЄС. Важливу роль також було відведено обороні й питанню британських гарантій щодо постачання боєприпасів і зброї та підтримки України для забезпечення її незалежності й безпеки

(Бініон, Майкл. Взаємовигідний прецедент: угода про стратегічне партнерство між Україною та Британією / М. Бініон // Час і Події. – Чикаго, 2020. – 09.12. (<https://www.chasipodii.net/article/25723/>)).

ПРИКОРДОННИЙ РЕЖИМ

У листі до Міністерства інфраструктури група представників понад 50 організацій перевізників Польщі пише, що збільшувати кількість дозволів на перетин кордону, яких вимагає українська сторона, поки не буде розвантажено

кордон, немає сенсу. Водії чекають його перетину по кілька днів. «Тільки після того, як стане можливим ефективний перетин кордону, ми зможемо говорити про збільшення частки автомобільного транспорту в товарообміні. Якби сьогодні ми збільшили кількість автомобілів, які перетинають кордон, збільшивши кількість дозволів, час перетину кордону був би ще довшим, і ми хочемо уникнути цього будь-якою ціною», – зазначив Я. Бучек, президент Асоціації міжнародних автомобільних перевізників

(Przybylski, Robert. Przewoźnicy niezadowoleni z negocjacji z Rosją i Ukrainą = [Перевізники незадоволені переговорами з Росією та Україною] / R. Przybylski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2020. – 03.12. (<https://www.rp.pl/LOGISTYKA-Transport/312039903-Przewoźnicy-niezadowoleni-z-negocjacji-z-Rosja-i-Ukraina.html>)).

УКРАЇНСЬКА ДІАСПОРА

Міністерство закордонних справ України визначило серед пріоритетів на наступний рік посилення роботи з українською діаспорою. Про це Д. Кулеба, керівник українського зовнішньополітичного відомства, розповів активу української громади та журналістам в Українській спільноті в Анкарі. За словами міністра, важливі та помітні проекти мають отримувати повне фінансування та бути мотивацією для інших громад. Водночас однією з тем, які отримують посилену увагу наступного року, буде українська освіта за кордоном

(Робота з діаспорою – серед пріоритетів наступного року // Міст. – Торонто, 2020. – 09.12. (<http://meest-online.com/diaspora/world-diaspora/robota-z-diasporoyu-sered-prioritytetiv-nastupnoho-roku/>)).

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

За даними Bloomberg Economics, «Національний банк України, ймовірно, збереже ставки незмінними на тлі напруженого бюджету та невизначеності щодо допомоги МВФ. Гривня, яка показала найкращу динаміку у 2019 р., досягла найслабшого рівня із січня 2018 р. у листопаді»

(Ismail, Netty. Emerging-Markets' Prospects Bright, Even If Risks Never Far Away = [Перспективи ринків, що розвиваються, прекрасні, навіть якщо ризики ніколи не зникнуть] / N. Ismail // Bloomberg. – New York, 2020. – 06.12. (<https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-12-06/the-emerging-market-rally-is-starting-to-stir-longevity-doubts>)).

Європейський центральний банк готовий здійснити черговий вибух монетарного стимулу для виведення єврозони з пандемічної кризи. «Тим часом невизначеність щодо долі ключової угоди з МВФ та прискорення інфляції, швидше за все, змусять Національний банк України утримувати процентні ставки незмінними на рівні 6 %», – пише оглядач Bloomberg

(Arnold, Michael. ECB Decision Day, Swiss Intervention, China's Rich Kids: Eco Day = [День прийняття рішень ЄЦБ, Швейцарське втручання, Китайські багаті діти: День еко] / M. Arnold // Bloomberg. – New York, 2020. – 10.12.

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-12-10/ecb-decision-day-swiss-intervention-china-s-rich-kids-eco-day>).

Європейський інвестиційний банк схвалив два кредитних проекти для України на 440 млн євро. Гроші скерують на відновлення інфраструктури Донбасу. 340 млн євро виділять у межах «Програми відновлення». Гроші мають направити на створення, відновлення та поліпшення громадських будівель, зокрема адміністративних будівель, шкіл, медичних центрів

(На відновлення Донбасу Європейський інвестиційний банк виділить 440 млн євро // Гомін України. – Торонто, 2020. – 01.12. <http://www.homin.ca/news.php/news/22987/group/7>).

Ліга антитрасту звернула увагу Антимонопольного комітету на те, що в Україні обслуговування безготівкових розрахунків (еквайринг) платіжними системами Visa, Mastercard і банками коштує підприємцям всемеро більше, ніж у країнах Європейського Союзу. Тому вважає його антимонопольним порушенням. «В Україні комісія за безготівковий платіж – від 1,7 % до 3 %. Чим дрібніший бізнес, тим вищу комісію він платить платіжним системам і банку. У країнах ЄС така комісія – від 0,2 % до 0,3 % та закріплена нормативно. У США комісія фіксована – 20 центів із транзакції», – полічили експерти. У Лізі антитрасту також зауважили, що, «крім того, підприємець щомісяця платить 300–400 грн за обслуговування одного POS-терміналу, за допомогою якого приймає безготівкові платежі»

(Карткова комісія в Україні всемеро вища, ніж у ЄС // Міст. – Торонто, 2020. – 01.12. <http://meest-online.com/ukraine/economy/kartkova-komisiya-v-ukrajini-vsemero-vyschnizh-u-es/>).

Несподівана відставка авторитетного керівника центрального банку та антикорупційна криза ставлять під сумнів надання Україні чергового траншу позики МВФ. Це визнав в інтерв'ю Прем'єр-міністр Д. Шмигаль. «Відповідно до меморандуму, підписаного з МВФ, у нас є десять структурних реформ, які ми маємо здійснити: ми вже завершили чотири з них, шість в реалізації і випереджають графік. Працівники фонду не мають до них застережень. Україна продовжує співпрацювати з МВФ», – заявив Прем'єр-міністр. За словами Д. Шмигала, головним занепокоєнням МВФ стала зміна керівника Національного банку України. На початку липня голова НБУ Я. Смолій подав у відставку, пояснивши це тривалим політичним тиском на центральний банк

(Trusewicz, Iwona. Ukraina ma plan B jeżeli nie dostanie pieniędzy z MFW = [Україна має план Б, якщо не отримає грошей від МВФ] / I. Trusewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2020. – 03.12. <https://www.rp.pl/Banki/201209774-Ukraina-ma-plan-B-jezeli-nie-dostanie-pieniedzy-z-MFW.html>).

Міжнародний банк реконструкції та розвитку підписав угоду з Києвом про виділення 300 млн дол. як другого додаткового фінансування проекту «Модернізація

системи соціальної підтримки населення України». 170 млн дол. із цієї суми країна зможе отримати до кінця поточного року. Глава Мінфіну С. Марченко зазначив, що «виділені МБРР кошти будуть спрямовані на надання підтримки постраждалим від негативного економічного впливу пандемії COVID-19 та надання соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям»

(Украина получит от МБРР 300 млн долларов на преодоление последствий пандемии COVID-19 = [Україна отримає від МБРР 300 млн доларів на подолання наслідків пандемії COVID-19] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2020. – 15.12. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/1215/c31519-9799404.html>)).

Рада виконавчих директорів Світового банку схвалила рішення про надання Україні позики на суму 300 млн дол. Це друга у 2020 р. позика за проектом «Модернізація системи соціальної підтримки населення України». «Додаткове фінансування допоможе зміцнити програму гарантованого мінімального доходу в Україні і допоможе близько 1 млн українців не опуститися нижче межі бідності через COVID-19», – зазначено в повідомленні Світового банку. За даними організації, 60 % жителів країни, які ризикують стати бідними, поки не отримують ніяких вигод за програмами соціального захисту

(Всемирный банк одобрил кредит Украине для предотвращения бедности из-за коронавируса = [Світовий банк схвалив кредит Україні для запобігання бідності через коронавірус] // КоммерсантЪ. – Москва, 2020. – 12.12. (<https://www.kommersant.ru/doc/4613777>)).

ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ

Обраного президента США почали закликати до посилення санкцій проти Росії. Глава делегації України у Тристоронній контактній групі Л. Кравчук запропонував виключити Росію з міжнародної розрахункової системи SWIFT. За словами експрезидента України, тиск на Москву необхідний у зв'язку з глухим кутом у переговорах щодо Донбасу. Д. Байден, обраний президент США, виступає за т. зв. багатосторонній підхід у контактах з Москвою. На думку автора, «питання щодо України за чотири роки перебування Д. Трампа в Білому домі так і не було вирішене, і нині ситуація перебуває в глухому куті»

(Дризе, Дмитрий. «России нечего предложить Западу» = [«Росії нема чого запропонувати Заходу»] / Д. Дризе // КоммерсантЪ. – Москва, 2020. – 07.12. (<https://www.kommersant.ru/doc/4603428>)).

На саміті в Брюсселі президенти та прем'єр-міністри країн ЄС вийшли з глухого кута щодо майбутнього семирічного бюджету та фонду кризи коронавірусу, затвердження якого блокували Угорщина та Польща. Лідери також домовились продовжити економічні санкції проти Росії на півроку. За словами лідерів ЄС, Москва все ще не виконує Мінські мирні угоди, які вимагають вирішення ситуації на Сході України, контрольованої проросійськими сепаратистами

(Evropští lídři odblokovali pat kolem rozpočtu, dohodli se na kompromisním řešení = [Європейські лідери розблокували патову ситуацію в бюджеті, домовившись про компромісне рішення] // Aktualne.cz. – Praha, 2020. – 11.12. (<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/evropsti-lidri-odblokovali-patovou-situaci-kolem-rozpoctu-sc/r~a5679ffe3b1311eb80e60cc47ab5f122/>)).

Лідери ЄС продовжили економічні санкції проти Росії ще на півроку через конфлікт в Україні, заявив речник блоку. Санкції, спрямовані на сектори російської економіки, включаючи її прибутковий нафтовий бізнес, були продовжені до середини 2021 р. Уперше каральні заходи щодо ролі Росії у конфлікті були вжиті після збиття літака МН17 малайзійської авіакомпанії на Сході України, і з того часу поновлюються кожні півроку. ЄС вимагає повного виконання Мінських угод 2015 р., перш ніж відносини зможуть нормалізуватися. Угоди, затверджені як Москвою, так і Києвом, мають на меті припинити бойові дії та «знайти політичне рішення для сепаратистських регіонів Донецька та Луганська»

(ES planuoja imtis sankcijų prieš Turkiją = [ЄС планує запровадити санкції проти Туреччини] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2020. – 11.12. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2020/12/11/news/es-planuoja-imtis-sankciju-pries-turkija-17473307/>)).

Росія продовжила ембарго на сільськогосподарську продукцію до кінця 2021 р. для країн, які оголосили санкції проти Москви за анексію Криму та її роль у конфлікті на Сході України. Відповідна резолюція застосовувалася до сільгосппродуктів із США, ЄС, Австралії, Норвегії та Канади, а пізніше до продуктів з Албанії, Чорногорії, Ісландії, Ліхтенштейну та України

(Rusija pratęsė iki 2021 metų pabaigos atsakomąsias sankcijas Vakarų valstybėms = [Росія продовжила у відповідь санкції щодо західних держав до кінця 2021 року] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2020. – 14.12. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2020/12/14/news/rusija-pratese-iki-2021-metu-pabaigos-atsakomasias-sankcijas-vakaru-valstybems-17514183/>)).

Міністерство закордонних справ України висловило протест у зв'язку з розширенням Росією переліку осіб, які підпадають під персональні санкції проти України. «Українська сторона залишає за собою право вжити заходів реагування відповідно до норм і принципів міжнародного права», – зазначено в заяві українського МЗС. Зовнішньополітичне відомство зазначило, що «рішуче засуджує спробу тиску на народних депутатів України і представників українського суспільства»

(МИД Украины заявил о праве ответить на новые российские санкции = [МЗС України заявило про право відповісти на нові російські санкції] // КоммерсантЪ. – Москва, 2020. – 12.12. (<https://www.kommersant.ru/doc/4613804>)).

Лідери країн ЄС схвалили продовження економічних санкцій щодо Росії, введених за роль Москви в конфлікті на Сході України. Президент Франції Е. Макрон

і канцлер ФРН А. Меркель поінформували інших учасників саміту про те, як просувається процес урегулювання на Донбасі в рамках «нормандського формату» і рекомендували продовжити санкції, пославшись на відсутність помітного прогресу в діалозі. Санкції стосуються фінансової, енергетичної та оборонної сфери

(В ЄС решили продлити санкції проти Москви из-за конфликта в Донбассе = [В ЄС вирішили продовжити санкції проти Москви через конфлікт на Донбасі] // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2020. – 11.12. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/30995185.html>)).

ЕКОНОМІКА

Глава Фонду держмайна України Д. Сенніченко в статті пише, що «всі непрофільні державні активи, які не мають стратегічно важливої ролі в обороні або інших ключових сферах, повинні пройти приватизацію. Це дасть змогу звести до мінімуму корупцію, яка процвітає в державному секторі, одночасно скоротивши витрати і збільшивши доходи державного бюджету. «Найголовніше, це викличе економічне зростання, залучить інвестиції і створить робочі місця», – вважає Д. Сенніченко. Планується приватизувати 22 великих об'єкта, у тому числі підприємства гірничодобувної, хімічної, машинобудівної та енергетичної галузей. Але це, на думку автора, залежить від того, «чи прийме український парламент новий закон, запропонований Фондом держмайна, спрямований на вдосконалення процесу приватизації»

(Sennychenko, Dmytro. Reloading Ukraine's privatization process = [Перезавантаження процесу приватизації в Україні] / D. Sennychenko // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 14.12. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/reloading-ukraines-privatization-process/>)).

Українська економіка у 2021 р. може зрости на 4,6 %, що є найвищим показником з 2011 р, заявив міністр економічного розвитку, торгівлі та сільського господарства України І. Петрашко. Через вплив пандемії COVID-19 ВВП країни в першому кварталі наступного року, мабуть, упаде на 3 %, але в другій половині року економіка повернеться до позитивної тенденції завдяки програмам підтримки бізнесу та пільгових позик. «ВВП України зменшився на 5,2 % за перші 10 місяців 2020 р., а до кінця цього року він може повернутися до 5 % зниження, – сказав він. Міністр пов'язав скорочення ВВП з пандемією COVID-19 та падінням сільськогосподарського виробництва, що негативно вплинуло на українську економіку цього року

(Ukraine's GDP to grow by 4.6 pct in 2021 = [ВВП України зросте на 4,6 % у 2021 р.] // Xinhua. – Beijing, 2020. – 08.12. (http://www.xinhuanet.com/english/2020-12/08/c_139573416.htm)).

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Україна повідомила про «гарячу точку» високопатогенного пташиного грипу серед птахів у південній частині країни, згідно з інформацією Всесвітньої організації з охорони здоров'я тварин (ОІЕ). Посилаючись на звіт українського Міністерства сільського господарства та продовольства, вірус виявився серотипом Х5. Пташиний

грип швидко поширюється у Європі, саме тому сектор птахівництва перебуває в режимі очікування, оскільки протягом попередніх років, коли з'явилися гарячі точки, були відстріляні десятки мільйонів птахів

(Україна пријавила жариште птичјег група међу птицама = [Україна повідомила про спалах пташиного групи серед птахів] // Политика. – Belgrad, 2020. – 07.12. (<http://www.politika.rs/scc/clanak/468324/>)).

Інформаційно-аналітичний портал Агропромислового комплексу України оприлюднив дані, які демонструють, що з початку поточного маркетингового року (1 липня 2020 р. – 30 червень 2021 р.) Україна експортувала 22,3 млн т зернових і зернобобових, що на 15,2 % менше, ніж за аналогічний період минулого маркетингового року. Перші п'ять місяців поточного маркетингового року основу зернового експорту країни традиційно становили пшениця і кукурудза. На них довелося відповідно 54,3 % і 27,5 % від загального обсягу зовнішніх поставок. Станом на 7 грудня Україна також експортувала 70,5 тис. т борошна, що на 56,8 % менше торішнього показника

(С начала текущего маркетингового года Украина сократила экспорт зерновых на 15,2 процента = [З початку поточного маркетингового року Україна скоротила експорт зернових на 15,2 %] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2020. – 08.12. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/1208/c31519-9796981.html>)).

за оперативними даними Державної митної служби України, останнім часом стрімко зростає постачання вітчизняної сільськогосподарської та промислової сировини на азійський ринок. Якщо в експорті до країн ЄС частка сировини впродовж останніх років стабільно зменшувалася на користь товарів із більшою доданою вартістю, то в торгівлі з країнами Азії спостерігається дедалі виразніший тренд на посилення сировинної спеціалізації. Першість утримує Китай, який останнім часом різко нарощує закупівлі української залізорудної сировини, зерна й лісоматеріалів

(Крамар, Олександр. Гра за чужими правилами / О. Крамар // Час і Події. – Чикаго, 2020. – 02.12. (<https://www.chasipodii.net/article/25682/>)).

Український агробізнес, особливо дрібний та середній, орієнтуючись на закордонного споживача, протягом останніх 20 років істотно оновив асортимент своєї продукції. У ньому з'явилися волоський горіх, фундук, шипшина, батат, гарбуз, сочевиця, лохина, аспарагус, хурма, капуста савойська, брюссельська, броколі, сорго, нут, квасоля, льон, коноплі, гриби-екзоти та ін. Цей список постійно змінюється, оскільки за деякими позиціями періодично відбувається перевиробництво, відтак виробники швидко кидаються в іншу нішу, переповнюють її, історія повторюється, а тому експерти на конференціях постійно наголошують: координуйте свою роботу в межах галузевих асоціацій

(Карпенко, Олександр. Фермери – із Майбутнього / О. Карпенко // Час і Події. – Чикаго, 2020. – 09.12. (<https://www.chasipodii.net/article/25722/>)).

РЕФОРМИ

У статті автор звертає увагу на те, що енергетичний гігант «Нафтогаз» є зразком корпоративного управління серед багатьох державних підприємств України. З 2014 р. «Нафтогаз» перейшов від витоків державних фінансів, пов'язаних з шахрайством, до прибуткової бізнес-моделі з хорошим управлінням. Він відокремився від російських і українських олігархів, які використовували його для власного збагачення, і підписав важливий контракт на транзит газу з «Газпромом» після того, як виграв у російської компанії мільярди доларів у суді. Незважаючи на ці досягнення або, можливо, вважає автор, завдяки їм «Нафтогаз» відчуває тиск з боку зловмисних сил, які мають намір повернути собі державні підприємства. Генеральний директор «Нафтогазу» А. Коболев, заглядаючи в майбутнє, каже, що їхнім довгостроковим завданням залишається приватизація «Нафтогазу». А. Коболев сподівається, що нова адміністрація США продовжить підтримувати Україну, включаючи підтримку реформи газового ринку і реформи корпоративного управління

(Francis, Diane. Naftogaz reforms in danger = [Реформи «Нафтогазу» в небезпеці] / D. Francis // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 01.12. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/naftogaz-reforms-in-danger/>)).

Міністр закордонних справ України Д. Кулеба у статті звертає увагу на те, що «Україна не має іншого вибору, окрім як докорінно реформувати судову систему, навіть коли це потребує жорстких політичних рішень і політичної волі». На його думку, «рішучість Президента В. Зеленського зробити це тепер підкріплюється ще більш жорсткими вимогами громадськості». Судова система України, вважає автор, «потребує повного перезавантаження, і міжнародні партнери країни також повинні брати участь у цьому процесі, щоб забезпечити відчутні результати і розв'язати будь-які можливі побоювання з приводу безгосподарності». Було б дуже корисно, на думку автора, якби нова адміністрація США «зважила і підтримала ці зусилля»

(Kuleba, Dmytro. We will not let the old guard drag Ukraine backwards = [Ми не дозволимо старій гвардії тягнути Україну назад] / D. Kuleba // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 07.12. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/we-will-not-let-the-old-guard-drag-ukraine-backwards/>)).

У 2019 р. Президент України В. Зеленський ініціював приватизацію державних виробників алкоголю в державі, намагаючись реформувати одну з найбільш корумпованих галузей української економіки та отримати доходи до бюджету. Це поклало початок процесу реформ, який нині набирає силу. Приватизацією державних підприємств із виробництва алкоголю займається Фонд держмайна України у співпраці з Укрспиртом. Генеральний директор Укрспирту С. Блескун у статті пише, що «програма приватизації передбачає модернізацію найчастіше застарілих або зношених виробничих потужностей новими власниками з приватного сектора». На його думку, «відродження конкуренції в секторі сприятиме розвитку, а також призведе до збільшення доходів бюджету для української влади»

(Bleskun, Sergey. Can privatization transform Ukraine's alcohol industry? = [Чи може приватизація трансформувати алкогольну галузь України?] / S. Bleskun // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 08.12. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/can-privatization-transform-ukraines-alcohol-industry/>)).

Щороку Єврокомісія та зовнішньополітична служба ЄС оцінюють реформи в Україні, а також досягнення й провали в імплементації угоди про асоціацію. ЄС опублікував такий звіт за період із грудня минулого року. Таким чином, у першому звіті, присвяченому цілому року дій української влади на чолі з Президентом України В. Зеленським, зазначено, що у 2020 р. темп реформ в Україні знизився, порівняно з останніми місяцями 2019 р. Євросоюз вважає, що після демократичної зміни влади у 2019 р. Україна «швидко просунулася» в імплементації угоди про асоціацію з ЄС та реформах, «яких вимагають її громадяни». Але вже цього року реформи почали пробуксовувати. «Вплив глобальної пандемії COVID-19, раптові зміни в уряді та персоналі державних органів справили значний вплив на ці зусилля та темп реформ», – зазначається у звіті. 2020 р. «важливого прогресу» вдалося досягнути в таких сферах, як права інтелектуальної власності, сільське господарство, банківський та цифровий сектори. Серед позитивних прикладів у цифровій трансформації ЄС називає, зокрема, запуск електронного сервісу державних послуг «Дія» та імплементацію ініціативи «еМалятко». Також у звіті зазначають, що Україна в співпраці з ЄС та іншими міжнародними партнерами покращила свою кібербезпеку. «Водночас потрібне подальше наближення до права ЄС щодо інформаційних систем, які захищають критичну інфраструктуру України», – додається в документі

(Шейко, Юрій. Річний атестат від ЄС для Зеленського: успішність упала / Ю. Шейко // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 02.12. (<https://p.dw.com/p/3m6Xn>)).

Керівництво Міністерства освіти і науки України має намір змінити структуру свого апарату. Ці плани критикують як загрозу для реформ. DW з'ясувала, у чому полягають плани МОН і що про них думають у ЄС. Ідеться про зміни штатної структури центрального апарату міністерства, що мають торкнутися шести директоратів, у яких працюють понад 90 фахівців з питань реформ, або ж як їх іще називають, державних експертів. Цю структуру сформували у 2017 р. за підтримки Євросоюзу в рамках реформи державної служби. Основна її ідея – набрати за жорстким конкурсом висококваліфікований персонал, який отримуватиме вищу зарплату та якісно готуватиме реформи в освіті. Згідно з повідомленнями в українських ЗМІ, план заступника міністра освіти і науки України з питань європейської інтеграції С. Шкарлета полягає в скороченні майже 50 % фахівців з питань реформи та зменшення кількості директоратів із шести до чотирьох

(Шейко, Юрій. Чи загрожують зміни в МОН України європейським реформам освіти / Ю. Шейко // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 04.12. (<https://p.dw.com/p/3mCH7>)).

Президент України В. Зеленський вважає, що українська влада у 2020 р., попри виклики, змогла провести «історичні реформи» в економічній сфері. Про це він сказав у відеозверненні до учасників міжнародної конференції «Україна: інвестиційна гавань

у часи змін». За словами В. Зеленського, серед таких реформ: ухвалення законодавства про ринок землі, підвищення прозорості податкової системи, підтримка бізнесу доступними кредитами, початок відкритої приватизації і підписання перших концесійних угод. «Україна – динамічна європейська країна, яка вдосконалює свій інвестиційний клімат, щоб конкурувати на світовому рівні, створювати нові можливості для бізнесу та збільшувати прямі іноземні інвестиції», – заявив Президент України

(Голубов, Олександр. Зеленський похвалився «історичними реформами» у 2020 році / О. Голубов // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 11.12. (<https://p.dw.com/p/3mZFl>)).

ПРОБЛЕМИ ЧАЕС

Україна хоче подати заявку на включення ЧАЕС до списку об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО. Про це заявив міністр культури України О. Ткаченко під час візиту до електростанційного комплексу. «Багато чого в чорнобильському комплексі можна зберегти, щоб людство могло згадати, що відбулося», – сказав О. Ткаченко

(«Aby si lidstvo pamatovalo.» Ukrajina chce zařadit Āernobyl na seznam UNESCO = [«Щоб людство пам'ятало». Україна хоче включити Чорнобиль до списку ЮНЕСКО] // Aktualne.cz. – Praha, 2020. – 14.12. (<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/ukrajina-chce-zaradit-cernobyl-na-seznam-kulturnich-pamatek/r~7da039e63e2311ebb0f60cc47ab5f122/>)).

Район ЧАЕС є всесвітньо відомим місцем, яке український уряд та експерти вважають надзвичайно важливим для історії всього людства. Український уряд готує документи і сподівається, що ЮНЕСКО підтримає пропозицію внесення зони Чорнобиля до списку Світової спадщини. Включення Чорнобильської зони може збільшити інтерес відвідувачів та залучити до мільйона туристів. І це також призведе до збільшення інвестицій у туристичні послуги та реконструкцію інфраструктури в Чорнобильській області

(Machytkov, Marie. Ukrajina usiluje o zapsání oblasti kolem Āernobylu na seznam UNESCO. Slibuje si větší zájem turistů = [Україна прагне включити Чорнобильську зону до списку ЮНЕСКО. Це обіцяє збільшити інтерес з боку туристів] / M. Machytkov // Cesky rozhlas. – Praha, 2020. – 14.12. (https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/cernobyl-jaderna-elektrarna-serial-netflix-pamatka-unesco-ukrajina_2012142320_aur)).

Україна домагається статусу Світової спадщини ЮНЕСКО для зони Чорнобильської АЕС. «Чорнобильська зона вже є всесвітньо відомою пам'яткою», – сказав екскурсовод М. Полівко. «Але сьогодні ця територія не має офіційного статусу», – сказав він про зону відчуження. Це може змінитися в рамках урядової ініціативи щодо включення території до списку спадщини ЮНЕСКО. Посадовці сподіваються, що визнання з боку культурного агентства ООН сприятиме позиціонуванню об'єкта як туристичної пам'ятки та, у свою чергу, сприятиме збереженню застарілих будівель. Уряд планує запропонувати конкретні об'єкти в зоні як об'єктів спадщини до березня, але остаточне рішення може бути прийняте лише у 2023 р.

(Ukraine seeks UNESCO status for Chernobyl to help manage visitors to nuclear site = [Україна прагне отримати статус об'єкта ЮНЕСКО для Чорнобиля] // Euronews. – Paris, 2020. – 13.12. (<https://www.euronews.com/2020/12/13/ukraine-seeks-unesco-status-for-chernobyl-to-help-manage-visitors-to-nuclear-site>)).

Через понад три десятиліття після ядерної катастрофи на Чорнобильській АЕС, яка змусила людей евакуюватися з українського міста Прип'ять, до нього приїжджає все більше туристів, що змушує чиновників говорити про надання статусу об'єкта Світової спадщини ЮНЕСКО. Чиновники сподіваються, що відповідне рішення ООН допоможе залучити більше туристів і одночасно збереже застарілі будівлі радянських часів

(Ukraina siekia pasaulio paveldo objekto statuso Černobylio zonai = [Україна домагається статусу Світової спадщини для Чорнобильської зони] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2020. – 14.12. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/marga-planeta/2020/12/14/news/ukraina-siekia-pasaulio-paveldo-objekto-statuso-cernobylio-zonai-17516219/>)).

Д. Аттенборо, найпопулярніший у світі натураліст. Він побував у багатьох куточках світу, зокрема в Чорнобилі, де знімав сцени для фільму «Життя на нашій планеті», який вийшов у ефірі на Netflix. Фотографи дикої природи роками працювали в Чорнобилі, встановлюючи камери і намагаючись зняти кадри тварин, які почали бродити безлюдним містом. «Дикі коні. Лисиці. Я сам не бачив жодної тварини», – зазначив Д. Аттенборо. – Я просто пам'ятаю цю тишу, і це було жахливо»

(Lamont, Tom. David Attenborough: 'The Earth and its oceans are finite. We need to show mutual restraint' = [Девід Аттенборо: «Земля та її океани скінчені. Нам потрібно проявити взаємну стриманість»] / T. Lamont // The Guardian. – London, 2020. – 12.12. (<https://www.theguardian.com/tv-and-radio/2020/dec/12/david-attenborough-the-earth-and-its-oceans-are-finite-we-need-to-show-mutual-restraint>)).

Україна хоче включити Чорнобильську зону до списку об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО, щоб захистити територію від впливу погоди та заохотити приплив відвідувачів. «Чорнобильська зона вже є всесвітньо відомою визначною пам'яткою, але, на жаль, це місце не має офіційного статусу», – сказав М. Полівко, професійний гід. Ідею включення Чорнобильської зони до списку ЮНЕСКО запропонував новий міністр культури О. Ткаченко. За його словами, це одна з територій України, яку слід зберегти для людства. «Якщо Чорнобильська зона буде внесена до списку ЮНЕСКО, вона з'явиться там поруч із Тадж-Махалом в Індії, абатством Мон-Сен-Мішель у Франції чи святилищем Стоунхендж в Англії», – зазначив О. Ткаченко

(Зоната Чернобил ще кандидатства за листата на световното наследство на ЮНЕСКО = [Чорнобильська зона подаватиме заявки до списку Світової спадщини ЮНЕСКО] // Дневник. – Sofia, 2020. – 13.12. (https://www.dnevnik.bg/na_put/2020/12/13/4151609_zonata_chernobil_shte_kandidatstva_za_li_stata_na/)).

ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ

Виконувачка обов'язків посла США в Берліні Р. Квінвіль закликала федеральний уряд не допустити подальшого будівництва мільярдного проекту «Північний потік-2», який повинен бути завершений. За її словами, «Північний потік-2» є «політичним інструментом Кремля в обхід України та розділення Європи». Росія звинуватила США у незаконних та агресивних діях у суперечці щодо газопроводу. Цей заклик був «політичною агресією та незаконним опором» проти газопроводу, написала пресекретар МЗС Росії М. Захарова у своєму дописі у Facebook

(Russland wirft den USA «politische Aggression» vor = [Росія звинувачує США в «політичній агресії»] // Die Zeit. – Hamburg, 2020. – 06.12. (<https://www.zeit.de/wirtschaft/2020-12/nord-stream-2-gaspipeline-russland-usa-aggression>)).

Контракт між «Нафтогазом» та «Газпромом» передбачає зменшення обсягів транзиту російського газу з 2021 р. Однак затримка запуску «Північного потоку-2» має змусити Росію збільшити транзит через Україну. DW запитала у експертів, як позначиться затримка запуску «Північного потоку-2» та коронавірусна криза на обсягах транзиту через Україну. Обслуговування проекту будівництва «Північного потоку-2» припинила і сертифікаційна компанія Det Norske Veritas (DNV) GL. За словами президента Центру глобалістики «Стратегія XXI» М. Гончара, без сертифіката відповідності ніхто не дозволить експлуатацію підводного газопроводу. «Залишилося добудувати близько 100 кілометрів, і ми бачимо браваду, що будівництво відновиться з 5 грудня. Вони зможуть добудувати в економічній зоні Німеччині. Але далі – ні, адже для данців авторитетом є DNV». Підписаний у кінці 2019 р. контракт між українською державною компанією «Нафтогаз» та російським «Газпромом» передбачає мінімальний обсяг транспортування російського газу територією України: «у 2020 р. – 65 мільярдів кубометрів газу і по 40 мільярдів кубометрів – у наступні чотири роки». «Зменшення обсягів пов'язано з тим, що «Газпром» сподівався до 2020 р. закінчити будівництво проекту, що робить українську ГТС непотрібною, – зауважив М. Гончар. – Однак плани Кремля провалилися, і наступного року бронювання в 40 мільярдів кубометрів не вистачить»

(Куницький, Олександр. «Північний потік-2» застиг: чи збільшить РФ транзит газу Україною з 2021 року? / О. Куницький // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 05.12. (<https://p.dw.com/p/3mEtn>)).

Посольство США закликала федеральний уряд Німеччини не допустити подальшого будівництва суперечливого трубопроводу «Північний потік-2». «Зараз настав час, щоб Німеччина та ЄС ввели мораторій на будівництво газопроводу», – заявила в. о. посла США в Берліні Р. Квінвіль. Посол додала, що вважає «трубопровід не просто економічним проектом, а політичним інструментом Кремля для обходу України та поділу Європи»

(US-Botschaft: Bauarbeiten an Nord Stream 2 stoppen = [Повідомлення США: Зупинити будівництво «Північного потоку-2»] // Sueddeutsche Zeitung. – München, 2020. –

05.12. (<https://www.sueddeutsche.de/wirtschaft/energie-berlin-us-botschaft-bauarbeiten-an-nord-stream-2-stoppen-dpa.urn-newsml-dpa-com-20090101-201205-99-580566>).

Росія звинуватила США в агресивній поведінці після нещодавніх коментарів щодо газопроводу «Північний потік-2», який з'єднає Росію з Німеччиною. Р. Квінвіль, довірений повірений у справах посольства США в Берліні, заявила, що «зараз настав час для Німеччини та ЄС вимагати введення мораторію на будівництво газопроводу». Речниця МЗС Росії М. Захарова вважає, що «заява американського дипломата в Берліні про зупинку проекту є актом політичної агресії та незаконного опору проти газопроводу». Противники проекту, зокрема США, Польща та Україна заявляють, що газопровід дасть Росії економічний контроль над Німеччиною, тоді як німецький уряд заявляє, що створить пряме та безпечне постачання енергії

(*Стоянов, Михаїл. Русія обвини САЩ в політическа агресия заради «Северен поток 2» = [Росія звинуватила США в політичній агресії щодо «Північного потоку-2»] / М. Стоянов // Дневник. – Sofia, 2020. – 06.12. (https://www.dnevnik.bg/sviat/2020/12/06/4148400_russia_obvini_sasht_v_politicheska_agresia_zaradi/)).*

Росія звинуватила США у незаконній та агресивній поведінці у зв'язку з коментарями щодо спірного газопроводу «Північний потік-2». Заява американського дипломата Р. Квінвіль закликає зупинити будівництво проекту. На даний момент Німеччина та ЄС також закликають до мораторію на будівництво газопроводу. «Північний потік-2» майже завершений. Це подвоїть постачання російського природного газу через Балтійське море до Німеччини. Противники проекту, зокрема Польща та Україна, стверджують, що газопровід дасть Росії економічний контроль над Німеччиною

(*Стайков, Анатоли. Дипломатически скандал! Русия обвини САЩ в агресия заради... = [Дипломатичний скандал! Росія звинуватила США в агресії...] / А. Стайков // Факти. – Sofia, 2020. – 06.12. (<https://fakti.bg/world/534678-diplomaticheski-skandal-rusia-obvini-sasht-v-agresia-zaradi/>)).*

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Міністр оборони України А. Таран заявив, що ракетні комплекси «Нептун» повинні бути розміщені на Півдні України якомога швидше. «Вони стануть потужним інструментом стримування агресивних дій ворога на морі. Дивізії, озброєні цим комплексом, розмістять у південних областях України, які мають вихід до узбережжя Чорного та Азовського морів», – уточнив А. Таран. За його словами, закупівля комплексів була запланована на 2021 р., але була перенесена вже на поточний рік

(*Минобороны Украины ускорило закупку ракетных комплексов «Нептун» = [Мінобороны України прискорило закупівлю ракетних комплексів «Нептун»] // КоммерсантЪ. – Москва, 2020. – 06.12. (<https://www.kommersant.ru/doc/4603012>)).*

Україна стрімко нарощує потужність своїх Збройних сил. Ракета «Нептун» була розроблена київським конструкторським бюро «Луч» на базі радянського Х-35. Експерти розглядають це як серйозну загрозу безпеці Росії, включаючи її стратегічні об'єкти в Криму. Як виявляється, нововведення українських розробників R-360 дозволяють новій ракеті «Нептун» обходити зони противника ППО. За даними компанії «Мотор Січ», державне замовлення на виробництво KR R-360 становило 120 одиниць на 2019–2020 рр. У 2020 р. видатки країни на національну оборону становили 245,8 млрд грн (10,04 млрд дол.), або 5,4 % ВВП

(Стайков, Анатоли. Україна насочва ракети «Нептун» към Кримския мост = [Україна запустила ракети «Нептун» на Кримському мосту] / А. Стайков // Факти. – Sofia, 2020. – 07.12. (<https://fakti.bg/world/535023-ukraina-nasochva-raketi-neptun-kam-krimskia-most>)).

У межах міжнародної військової допомоги США Військово-морським силам України передадуть сучасні автоматизовані засоби протимінної безпеки, сучасне водолазне спорядження, швидкохідні човни. Про це розповів Л. Бурлака, тимчасовий виконувач обов'язки начальника пошуково-рятувальної служби командування ВМС України

(Берчак, Ігор. США передадуть українському флоту сучасне обладнання / І. Берчак // Міст. – Торонто, 2020. – 07.12. (<http://meest-online.com/vybir-redaktsiji/ssha-peredadut-ukrajinskomu-flotu-suchasne-obladnannya/>)).

РОБОТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Генеральний прокурор Міжнародного кримінального суду (МКС) Ф. Бенсуда оголосила про завершення попередньої експертизи ситуації в Україні. «Розумно вважати на цьому етапі, що широкий спектр ситуацій, що становлять військові злочини та злочини проти людства, і належать до юрисдикції Суду, був здійснений у контексті України», – ідеться в заяві прокурора. Ф. Бенсуда вважає, що ці злочини, «скоєні різними учасниками конфлікту, були достатньо серйозними, щоб гарантувати відкриття розслідування», офіційно розпочаті Палатою попереднього судового розгляду МКС. Таким чином, МКС рухається до закінчення розслідування щодо анексії Криму та війни на Донбасі

(Siohan, Stéphane. Ukraine : enquête sur les crimes de guerre = [Україна: розслідування військових злочинів] / S. Siohan // Le Figaro. – Paris, 2020. – 14.12. (<https://www.lefigaro.fr/international/ukraine-enquete-sur-les-crimes-de-guerre-20201214>)).

Прокурор Міжнародного кримінального суду (МКС) Ф. Бенсуда заявила, що попереднє розслідування знайшло «розумну підставу на цей час вважати», що в Україні були скоєні злочини проти людства та військові злочини, які заслуговують на повномасштабне розслідування. Шість років попереднього розслідування, проведеного прокурорами у світовому суді, базувалися на звинувачення у злочинах, починаючи з жорстокого придушення проєвропейських протестів у 2013–2014 рр., російської анексії Криму у 2014 р. та затяжного конфлікту на Сході України

(Corder, Mike. ICC prosecutor ready to open investigation into Ukraine = [Прокурор Міжнародного кримінального суду готова розпочати розслідування щодо України] / M. Corder // The Associated Press. – New York, 2020. – 11.12. (<https://apnews.com/article/europe-ukraine-courts-coronavirus-pandemic-crime-00804379ec720bfd804101dff43e1cb>)).

Генеральний прокурор Міжнародного кримінального суду (МКС) Ф. Бенсуда закликає провести повне розслідування з метою висвітлення подій, що відбулися в Україні. У 2014 р. було відкрито попереднє розслідування ситуації прокурорами МКС, створеним у 2002 р. для розгляду найжорстокіших злочинів. Представляючи висновок цієї експертизи, Ф. Бенсуда заявила у пресрелізі, що ці злочини, «скоєні різними сторонами конфлікту, були досить серйозними, щоб гарантувати відкриття повного розслідування» її відомством. Україна привітала це оголошення, яке було назване «історичним рішенням». «Міжнародне правосуддя може бути здійснене не швидко, але це неминуче», – написав міністр закордонних справ України Д. Кулеба у Twitter. Україна не підписала Римський статут, міжнародний договір, на якому був заснований МКС, але офіційно визнала юрисдикцію суду за злочини, вчинені на її території. Ф. Бенсуда також високо оцінила «співпрацю української влади, яка, зокрема, надала їй детальну інформацію про розслідування та судові провадження, розпочаті на національному рівні щодо злочинів, які належать до юрисдикції Суду»

(La procureure de la CPI veut une enquête sur les crimes commis depuis 2014 en Ukraine = [Прокурор МКС хоче розслідувати злочини, скоєні в Україні з 2014 року] // Le Monde. – Paris, 2020. – 12.12. (https://www.lemonde.fr/international/article/2020/12/12/la-procureure-de-la-cpi-veut-une-enquete-sur-les-crimes-commis-depuis-2014-en-ukraine_6063113_3210.html)).

Генеральний прокурор Міжнародного кримінального суду (МКС) Ф. Бенсуда заявила, що злочини проти людства та військові злочини вчиняються в Україні з кінця 2013 р., що заслуговує повномасштабного розслідування. Шість років попереднього розслідування, проведеного прокурором у світовому суді, розглядали звинувачення у злочинах, починаючи з жорстокого придушення протестів у 2013–2014 рр., російської анексії Криму у 2014 р. та затяжного конфлікту на Сході України

(ICC prosecutor ready to open investigation into Ukraine = [Прокурор МКС готова розпочати розслідування щодо України] // Independent. – London, 2020. – 12.12. (<https://www.independent.co.uk/news/icc-prosecutor-ready-to-open-investigation-into-ukraine-icc-ukraine-crimes-fatou-bensouda-war-crimes-b1770413.html>)).

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

Кабінет Міністрів України вирішив запропонувати Верховній Раді впровадити професійну накопичувальну систему. Згідно з ініціативою, професійну накопичувальну систему хочуть запровадити для осіб, молодших за 35 років, які працюють в особливо важких і небезпечних умовах. О. Охріменко, президент Українського аналітичного центру, пояснив, що українці можуть докупити трудовий стаж у разі, якщо їм бракує для отримання пенсії кількох років стажу, і такі видатки окупляться. Проте, якщо не вистачає 10 років чи більше, це вже буде надміру

(«Українці будуть виходити на пенсію після смерті» // Міст. – Торонто, 2020. – 11.12. (<http://meest-online.com/ukraine/society/ukrajintsi-budut-vyhodyty-na-pensiyu-pislyva-smerti/>)).

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Міністр охорони здоров'я України М. Степанов сказав, що «він більше не буде рекомендувати уряду продовжувати карантин у вихідні, щоб зупинити поширення COVID-19, оскільки це малоефективно. Міністр наполягає на тому, що «Україна повинна мати як мінімум три тижні повної ізоляції, щоб мати видимий позитивний ефект»

(*Danish govt imposes new restrictions as virus cases surge* = [Уряд Данії вводить нові обмеження в зв'язку з ростом числа випадків зараження вірусом] // *China Daily*. – Beijing, 2020. – 02.12. (<https://www.chinadailyhk.com/article/151146#Danish-govt-imposes-new-restrictions-as-virus-cases-surge>)).

За даними МОЗ, станом на 4 грудня в Україні було зареєстровано 787 891 випадок COVID-19 і 13 195 смертей, а 397 809 пацієнтів одужали. 3 грудня в країні 15131 осіб мали позитивний результат на COVID-19, а 13383 пацієнти одужали. Міністр охорони здоров'я М. Степанов повідомив, що запропонує уряду запровадити суворий триденний карантин з початку січня 2021 р.

(*Moscow starts mass vaccination with its Sputnik V shot* = [Москва починає масову вакцинацію вакциною Sputnik V] // *China Daily*. – Beijing, 2020. – 05.12. (<https://www.chinadailyhk.com/article/151512#Moscow-starts-mass-vaccination-with-its-Sputnik-V-shot>)).

У момент, коли епідемія COVID-19 в Україні не вщухає, в українській владі, здається, немає єдиного плану дій. Міністр внутрішніх справ А. Аваков заявив про необхідність якнайшвидше запровадити в країні повний локдаун. За словами міністра, тривати він має щонайменше три-чотири тижні, адже йдеться про «великі системні ризики для здоров'я наших людей». На наступний день глава Міністерства охорони здоров'я України М. Степанов фактично заперечив йому, зазначивши, що підстав для жорстких обмежень поки немає. За його словами, в Україні зайнята лише половина ліжок, відведених для пацієнтів, інфікованих коронавірусом, а інших підстав для запровадження тотального локдауну немає. Утім, в українській владі є й інші точки зору. Так, голова парламентської фракції правлячої партії «Слуга народу» Д. Арахамія зазначив, що він оцінює ймовірність запровадження повного локдауну у 90 %. При цьому в уряді, за його словами, готують його «інтелектуальний» варіант, який відрізнятиметься від весняного – зокрема, урахуванням реалій окремих регіонів. А Д. Шмигаль встиг заявити, що «уряд готується до запровадження посиленних обмежень, але пізніше – на зимові свята»

(Голубов, Олександр. Локдаун в Україні. Чому не можна чекати до зимових свят / О. Голубов // *Deutsche Welle*. – Bonn, 2020. – 01.12. (<https://p.dw.com/p/3m4Cb>)).

Поширення коронавірусної інфекції в Україні ще більше прискорилося. Міністр охорони здоров'я М. Степанов заявив на щоденному брифінгу, що «його міністерство запропонує уряду ввести більш суворі обмеження на три тижні з початку січня. Виступаючи на засіданні парламенту, Прем'єр-міністр Д. Шмигаль заявив, що «уряд не планує обмежувати будь-які види громадського транспорту, включаючи повітряний, залізничний, міський та міжміський, на додаток до введення більш суворих обмежень». Усі наукові дослідження показують, що громадський транспорт не є основним джерелом активного поширення епідемії

(Imre, Patthy. Több mint 15 ezer új beteget regisztráltak Ukrajnában egyetlen nap alatt = [За один день в Україні було зареєстровано понад 15 тисяч нових пацієнтів] / P. Imre // Index.hu. – Budapest, 2020. – 04.12. (https://index.hu/kulfold/2020/12/04/ukrajna_koronavirus_uj_fertozottek/)).

Поширення коронавірусної інфекції в Україні сповільнюється. Найбільше хворих 11 грудня було зареєстровано в Києві – 1696 чоловік. За словами мера В. Кличка, кількість виявлених інфікованих у Києві вже перевищила 90 тис., а кількість смертей зросла до 1574. Міністр охорони здоров'я України М. Степанов на брифінгу заявив, що відтепер усі пацієнти, які мають симптоми, що свідчать про захворювання органів дихання, проходять тестування на коронавірус

(Ukrajnában csaknem 13 ezer új koronavírusos beteget regisztráltak egy nap alatt = [В Україні за один день було зареєстровано майже 13 000 нових хворих на коронавірус] // Index.hu. – Budapest, 2020. – 12.12. (https://index.hu/kulfold/2020/12/12/ukrajna_koronavirus_vitalij_klicsko/)).

Прем'єр-міністр Д. Шмигаль заявив, що Україна закриє школи, університети, магазини другої необхідності, ресторани, кінотеатри та спортивні зали з 8 до 24 січня, згідно з новими обмеженнями, спрямованими на припинення пандемії коронавірусу. «Будуть введені жорсткіші обмеження – назвемо їх зимовими канікулами в ім'я безпеки – для запобігання розвитку нової хвилі пандемії», – заявив Д. Шмигаль

(Covid-19 : l'Ukraine fermera en janvier écoles, commerces et restaurants = [Covid-19: У січні Україна закриє школи, магазини та ресторани] // Le Figaro. – Paris, 2020. – 09.12. (<https://www.lefigaro.fr/flash-actu/covid-19-l-ukraine-fermera-en-janvier-ecoles-commerces-et-restaurants-20201209>)).

Прем'єр-міністр Д. Шмигаль заявив, що Україна введе жорсткі обмеження в січні, сподіваючись зупинити швидке поширення коронавірусної інфекції. Заходи, які включають закриття шкіл, кафе, ресторанів, тренажерних залів, розважальних центрів та заборону масових зібрань, будуть діяти з 8 до 24 січня

(Campbell, Lucy. Spain's rate of confirmed cases at lowest level since August = [Рівень підтверджених випадків в Іспанії на найнижчому рівні з серпня] / L. Campbell // The Guardian. – London, 2020. – 10.12. (<https://www.theguardian.com/world/live/2020/dec/09/coronavirus-live-news-uk-science-chief-warns-britons-may-still-need-masks-next-winter-rudy-giuliani-to-leave-hospital?page=with:block-5fd0ddb08f08fe18612a8a44>)).

Секретар Ради національної безпеки і оборони України О. Данилов заявив, що Україна введе суворий карантин через пандемію коронавірусу в грудні або на початку січня. «Україна не може уникнути блокування. Карантин буде введено із 100 % впевненістю або в грудні, або із січня наступного року», – сказав О. Данилов. За його словами, наразі серед експертів триває дискусія щодо того, коли саме слід вводити жорсткий карантин. За даними Міністерства охорони здоров'я України, за останні 24 год., станом на 2 грудня, було зареєстровано 12 498 нових коронавірусних інфекцій, що на 25,7 % більше порівняно з попереднім днем, коли зростання становило 9 946, та на 23,3 % менше, ніж напередодні, коли було зареєстровано 16 294 нових заражень. Загальна кількість заражених у країні становить 745 123, із них 355 172 одужали та 12 548 померли від ускладнень, пов'язаних з інфекцією

(Петров, Ангел. Коронавирусьт по света: Лекуващи се от рак остават COVID паразни месеци наред = [Коронавірус у всьому світі: Онкологічні хворі залишаються заразними COVID протягом місяців] / А. Петров // Дневник. – Sofia, 2020. – 02.12. (https://www.dnevnik.bg/sviat/2020/12/02/4146446_koronavirusut_po_sveta_lekuvashiti_se_ot_rak_ostavat/)).

Уряд України за рекомендацією Міністерства охорони здоров'я введе суворий карантин з 8 до 24 січня 2021 р. Заходи включають закриття шкіл, кафе, ресторанів, тренажерних залів та розважальних центрів та заборону масових зборів. Минулого місяця Україна запровадила карантин у вихідні дні, закривши або обмеживши роботу більшості торгових точок, крім тих, що продають товари першої необхідності, таких, як продуктові магазини та аптеки. Ці обмеження були скасовані 2 грудня, оскільки уряд визнав їх неефективними

(Гивкова, Александрина. Коронавирусьт по света: Испания иска «координирано» начало на ваксинирането в ЕС = [Коронавірус у всьому світі: Іспанія хоче «скоординованого» початку вакцинації в ЄС] / А. Гивкова // Дневник. – Sofia, 2020. – 09.12. (https://www.dnevnik.bg/sviat/2020/12/09/4149652_koronavirusut_po_sveta_ishpaniia_ishka_koord_inirano/)).

Уряд України оголосив про введення локдауну. Прем'єр-міністр Д. Шмигаль сказав, що локдаун вводять, щоб «розірвати ланцюг захворюваності, який може сформуватися на новорічно-різдвяні свята». Ситуація з коронавірусом залишається в Україні складною. Система охорони здоров'я не витримує навантаження. За час пандемії українська влада перепробували кілька варіантів карантину. усе це сильно вдарило по економіці. Очікувалося, що у 2020 р. ВВП зросте на 4,5 %, натомість показник упав на 6 %. Експерти кажуть, що рішення про січневий карантин продиктовано, в тому числі, економічними міркуваннями

(Кармазин, Игорь. Коронный удар: почему на Украине ввели новый карантин = [Коронный удар: чому в Україні ввели новий карантин] / И. Кармазин // Известия. – Москва, 2020. – 13.12. (<https://iz.ru/1098775/igor-karmazin/koronnyi-udar-pochemu-na-ukraine-vveli-novyi-karantin/>)).

В Україні припинено планову медичну допомогу через зростання кількості хворих коронавірусом. Госпіталізують лише при екстрених випадках і при важкій формі COVID-19. З початку листопада в країні щодня фіксується понад 10 тис. нових випадків, за добу, станом на 2 грудня, виявили майже 15 тис. інфікованих. У листопаді влада ввела так званий карантин вихідного дня. Однак Міністерство охорони здоров'я визнало цей експеримент невдалим. Влада обговорює терміни введення національного локдауну

(Мезенцев, Александр. Украина готовится к национальному локдауну = [Україна готується до національного локдауну] / А. Мезенцев // КоммерсантЪ. – Москва, 2020. – 03.12. (<https://www.kommersant.ru/doc/4596279>)).

Міністр охорони здоров'я України М. Степанов повідомив, що відновить санітарно-епідеміологічну службу (СЕС). Зокрема, запевнив: «У нас є відповідні проекти, зараз над цим працюємо. Обов'язково це зробимо, створимо дієву структуру, оцінивши пережитки, які були в минулому в системі, там треба щось виправити та вдосконалити». Український уряд ліквідував СЕС у 2017 р.

(Голод, Ігор. СЕС прийде – порядок наведе? / І. Голод // Міст. – Торонто, 2020. – 08.12. (<http://meest-online.com/ukraine/society/ses-pryjde-poryadok-navede/>)).

Російський науково-дослідний інститут «Гамалея» першим зареєстрував вакцину проти коронавірусу в серпні, як показали тести. Російський фонд прямих інвестицій (RDIF) оголосив, що російська вакцина SOVID «Sputnik V» також буде вироблятися в Україні, якщо державні регулятори схвалять цей крок

(Стайков, Анатоли. Руската вакцина срещу COVID-19 ще се произвежда в... Україна = [Російська вакцина проти COVID-19 буде вироблятися в ... Україні] / А. Стайков // Факти. – Sofia, 2020. – 08.12. (<https://fakti.bg/world/535433-ruskata-vaksina-sreshtu-covid-19-shte-se-proizvejda-v-ukraina>)).

Глава Міністерства охорони здоров'я М. Степанов провів телефонну розмову з тимчасово повіреною у справах США в Україні К. Квін, у рамках якої попросив американську владу розглянути Україну як «пріоритетного кандидата» на отримання вакцини від COVID-19 через ситуацію на сході країни. К. Квін пообіцяла зробити все можливе, щоб країна отримала американську вакцину проти коронавірусу. У Міністерстві підкреслили, що «Україна підпише ряд контрактів на поставку в країну вакцини від коронавірусу, виробленої в рамках міжнародного фонду COVAX». «Однак це не гарантує забезпечення українців препаратом у найближчі місяці», – додали в Міністерстві охорони здоров'я

(США пообещали Украине поставку вакцины от COVID-19 = [США пообіцяли Україні поставку вакцини від COVID-19] // Известия. – Москва, 2020. – 08.12. (<https://iz.ru/1097090/2020-12-08/ssha-poobeshchali-ukraine-postavku-vaktciny-ot-covid-19>)).

Поширення коронавірусної інфекції в Україні ще більше пришвидшилось. За один день, станом на 4 грудня, знову зареєстрували понад 15 тис. нових випадків, а

кількість смертей з початку спалаху перевищила 13 тис. Згідно з офіційно оприлюдненими даними, кількість виявлених інфекцій за добу зросла на 15 131 випадків і становила 787 891, а кількість смертей зросла ще на 235 до 13 195. Більшість нових пацієнтів, 1374, були знову зареєстровані в найбільш інфікованому районі країни, Києві

(Ukrajnában több mint 15 ezer új beteget regisztráltak egy nap alatt = [В Україні за один день було зареєстровано понад 15 тис. нових випадків коронавірусу] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2020. – 04.12. (<https://magyarnemzet.hu/kulfold/ukrajnaban-tobb-mint-15-ezer-uj-beteget-regisztráltak-egy-nap-alatt-9055400/>)).

Прем'єр України Д. Шмигаль заявив, що уряд вирішив запровадити блокування по всій Україні з 8 до 24 січня 2021 р. За словами Прем'єр-міністра, в цей період кафе, ресторани та бари (крім доставки та вивезення), непродовольчі магазини, кінотеатри, фітнес-клуби, тренажерні зали, театри та торгові центри будуть закриті. Усі навчальні заклади, крім дитячих садків, зроблять перерву. Крім того, всі публічні заходи будуть заборонені, а громадський транспорт працюватиме, але з певними обмеженнями. Продуктові магазини, банки, аптеки, поштові відділення та готелі працюватимуть у звичному режимі

(Ukraine to introduce lockdown Jan. 8-24 = [Україна запровадить локдаун з 8 по 24 січня] // Xinhua. – Beijing, 2020. – 10.12. (http://www.xinhuanet.com/english/2020-12/10/c_139576961.htm)).

Уряд Спеціального адміністративного регіону Гонконгу (HKSAR) вирішив включити Україну до місць з високим ризиком, починаючи з 17 грудня 2020 р. з огляду на ситуацію з пандемією COVID-19. Раніше уряд HKSAR запровадив умови тестування та карантину для мандрівників, які приїжджають до Гонконгу з місць дуже високого ризику, щоб зменшити ризик для здоров'я, який вони можуть спричинити для регіону. Складаючи перелік місць з дуже високим ризиком, уряд враховуватиме такі міркування, як кількість випадків COVID-19, ввезених до Гонконгу з відповідних районів, а також епідемічну ситуацію та заходи, прийняті у відповідних місцях

(HKSAR gov't to list Ukraine as very high-risk place of COVID-19 = [HKSAR назвав Україну дуже ризиковане місце в аспекті захворювання на COVID-19] // Xinhua. – Beijing, 2020. – 12.12. (http://www.xinhuanet.com/english/2020-12/10/c_139580077.htm)).

Фахівці в галузі імунології та епідеміології України – К. Саяк, епідеміолог і заввідділенням відділу оцінки ризиків та інфекційного контролю клініки «Охмадит» та Ф. Лапій, імунолог – розповіли, що допоможе ефективно впоратися з пандемією або значно розвантажити систему охорони здоров'я до надходження вакцини в продаж

(Локдаун, карантин вихідного дня, колективний імунитет і вакцини. Що pomoже справитися з пандемією = [Локдаун, карантин вихідного дня, колективний імунитет і вакцини. Що допоможе впоратися з пандемією] // Эхо Кавказа. – Вашингтон,

2020. – 01.12. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/chto-pomozhet-spravitsya-s-pandemiej/30977810.html>).

Під час зустрічі з главою політради партії «Опозиційна платформа – За життя» В. Медведчуком і директором Центру імені Гамалії О. Гінцбургом генеральний директор Російського фонду прямих інвестицій К. Дмитрієв заявив, що «Росія найближчим часом направить до Міністерства охорони здоров'я України та інші відповідні органи запит на дозвіл про початок виробництва вакцини від коронавірусу «Супутник V» в Україні. В. Медведчук повідомив, що «виробництво вакцини «Супутник V» можливе на базі харківського підприємства «Біолік»

(РФПИ готов производить вакцину «Спутник V» на Украине = [РФПИ готовий виробляти вакцину «Супутник V» в Україні] // КоммерсантЪ. – Москва, 2020. – 08.12. (<https://www.kommersant.ru/doc/4604712>)).

Уряд Чехії затвердив місію допомоги ряду країн, зокрема Україні. «Ми зробимо пожертву для України, Білорусі, Косово та Чорногорії. Це захисні маски для обличчя, костюми та рукавички. Ми транспортуватимемо їх за власний рахунок», – зазначив міністр охорони здоров'я країни Я. Блатних

(Vláda prodloužila nouzový stav do 23. prosince. Upravila opatření ohledně prodeje alkoholu = [Уряд продовжив надзвичайний стан до 23 грудня. Він вніс зміни до домовленостей про продаж алкоголю] // Cesky rozhlas. – Praha, 2020. – 10.12. (<https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/nouzovy-stav-cr-koronavirus-cesko-v-cesku-cr-2012100811-ako>)).

ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЇ

Біологічний пластик, який після використання повністю розкладається і дешевший від синтетичного матеріалу, розробили та запатентували в Україні науковці Херсонського державного аграрно-економічного університету. Доцент кафедри технологій переробки та зберігання сільськогосподарської продукції І. Чернишов експериментував з технологіями вирощування їстівних грибів – глив

(Запорожченко, Оксана. Українські науковці створили біопластик, який у 5 разів дешевший від синтетичного / О. Запорожченко // Гомін України. – Торонто, 2020. – 01.12. (<http://www.homin.ca/news.php/news/22990/group/8>)).

СУСПІЛЬСТВО

Автори видання Atlantic Council звертають увагу на те, що, «незважаючи на значні зміни в законодавчій та інституціональній реакції України на гендерне насильство, підхід уряду залишається неефективним, особливо в Донецькій і Луганській областях на Сході України, де рівень насильства по відношенню до жінок найбільш високий». Притулки для жертв домашнього насильства існують, але їх мало: три в Донецькій області на 4,1 млн жителів і один у Луганській області на 2,1 млн населення. Гендерне насильство не обмежується Донбасом. Глобальна пандемія погіршила ситуацію, і з цього питання потрібен авторитетний захисник. На

думку авторів статті, «перша леді О. Зеленська повинна використовувати свій потужний голос, щоб привернути увагу до неприпустимих небезпек, з якими стикаються її співвітчизники»

(Horodysky, Laryssa. The issue Ukraine's first lady should champion vocally = [Питання, яке повинна відстоювати перша леді України] / L. Horodysky // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 14.12. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/the-issue-ukraines-first-lady-should-champion-vocally/>)).

Українська столиця цього року пережила найтеплішу осінь за майже 140 років із середньою температурою вище норми в 3,6°C. Про це оголосила Центральна геофізична обсерваторія України. «У Києві середня температура цієї осені досягла 11,6°C, що на 3,6°C вище кліматичного стандарту», – значиться на сайті обсерваторії. «Осінь 2020 року, таким чином, була найтеплішою з 1881 р. Зокрема, 1 вересня було найтеплішим днем не тільки осені, але і року, максимальна температура якого досягала 34,7°C протягом дня. Цього року Україну вразило кілька спекотних хвиль, які спричинили лісові пожежі в різних регіонах. Наукові моделі передбачають, що зміни клімату призведуть до хвиль спеки та штормів, а також до дедалі частіших природних пожеж

(Kiev enregistre l'automne le plus chaud en 140 ans = [В Києві зафіксовано найтеплішу осінь за 140 років] // Le Figaro. – Paris, 2020. – 02.12. (<https://www.lefigaro.fr/flash-actu/kyev-enregistre-l-automne-le-plus-chaud-en-140-ans-20201202>)).

Житель України повалив ханукальний свічник, встановлений на Контрактовій площі в історичному центрі Києва. У місцевій єврейській громаді називають ім'я вандала і вимагають поставитися до інциденту як до злочину на націоналістичному ґрунті

(В Києве повалили ханукию со словами: «Євреєв в могилу» = [У Києві повалили ханукию зі словами: «Євреїв у могилу»] // Вести. – Ришон-ле-Цион, 2020. – 12.12. (<https://www.vesty.co.il/main/article/r1RIBXMhv#autoplay>)).

Посол Ізраїлю в Україні Д. Ліон засудив вчинок вандала, який перевернув ханукию в центрі Києва, і зажадав від імені єврейської держави розслідувати інцидент. З осудом виступила і британський посол М. Сіммонс. На ситуацію відреагував міністр закордонних справ України Д. Кулеба, зазначивши, що відносно злочинця було порушено кримінальну справу за статтею про хуліганство і його особу вже встановлено

(«Антисемітизм в чистом виде»: в Израиле отреагировали на осквернение ханукии в Киеве = [«Антисемітизм у чистому вигляді»: в Ізраїлі відреагували на осквернення ханукії в Києві] // Вести. – Ришон-ле-Цион, 2020. – 14.12. (<https://www.vesty.co.il/main/article/20MFD82XO#autoplay>)).

ГОЛОДОМОР 1932–1933 РР.

Український історик В. В'ятрович в інтерв'ю Aktuálně.cz висловив свій погляд на українсько-російські стосунки в контексті вшанування в Україні річниці штучного голоду 1932 і 1933 рр. Історик вважає, що шляхи України та Росії розділились, що включає погляд на історію і, зокрема, «інтерпретації Голодомору, де російські історики та офіційний погляд суперечать практично всьому, що говорять чи пишуть українці». В. В'ятрович вважає, що конструктивна «дискусія між російськими та українськими істориками неможлива після 2014 р.»

(Novák, Martin. Rusové v hladomoru nevidí genocidu Ukrajinců, věří sovětským mýtům, říká historik = [Росіяни не бачать геноциду українців під час Голодомору, вони вірять у радянські міфи, говорить історик] / M. Novák // Aktualne.cz. – Praha, 2020. – 04.12. (<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/volodymyr-vjatrovyc-historik-ukrajina-rusko-hladomor/r~fb6eac28354e11ebb0f60cc47ab5f122/>)).

У День пам'яті жертв голодоморів 28 листопада у Києві приспустили державні прапори й обмежили проведення розважальних заходів. У різних містах проводили скорботні молитви, церемонії покладання квітів та встановлення лампадок, зокрема на території Національного музею «Меморіал жертв Голодомору», Пам'ятного знаку жертвам Голодомору 1932–1933 рр. на Михайлівській площі в столиці України й інших пам'ятних місцях

(Клен, Євген. В Україні та світі згадували трагедії голодоморів / Є. Клен // Міст. – Торонто, 2020. – 02.12. (<http://meest-online.com/ukraine/events/v-ukrajini-ta-sviti-zhaduvaly-tregediji-holodomoriv/>)).

Прем'єр-міністр Канади Д. Трюдо виступив із заявою в День пам'яті жертв Голодоморів, закликавши співвітчизників вшанувати жертв Голодомору в Україні 1932–1933 рр. Посол Європейського Союзу в Україні М. Маасікас у День пам'яті жертв голодоморів заявив, що «сталінський режим убив мільйони ні в чому невинних українців»

(«Сталін хотів стерти ідентичність українців, але вони вистояли» // Гомін України. – Чикаго, 2020. – 01.12. (<http://www.homin.ca/news.php/news/23014/group/28>)).

Українська громада в Норт-Порті (штат Флорида) й околицях урочисто відзначила сумні роковини Голодомору-геноциду 1932–1933 рр. панахидою, яку провели 22 листопада в церквах Входу в храм Пресвятої Богородиці (св. Марії) та св. Андрія. Хоч у минулому соборна панахида відбувалася спільно в одній церкві, цього року через коронавірус це не було можливим

(Боднарук, Віра. 87-му річницю Голодомору-Геноциду пом'янули на Флориді / В. Боднарук // Міст. – Торонто, 2020. – 07.12. (<http://meest-online.com/diaspora/usa-diaspora/87-mu-richnytsyu-holodomoru-henotsydu-pomyanuly-na-florydi/>)).

КУЛЬТУРА, ОСВІТА, НАУКА

Уповноважений із захисту державної мови Т. Кремень повідомив, що 16 січня сфера обслуговування в Україні повністю перейде на українську мову. Карати за порушення закону підприємців почнуть тільки через півтора року. Закон про мову прийняли за попереднього Президента України П. Порошенка, але його не скасували і не переглянули. Політолог А. Суздальцев вважає, що російську мову в Україні почали витісняти після здобуття незалежності, але досі домоглися лише «обмежених успіхів»

(Кармазин, Ігорь. Мовная волна: к чему приведет новый виток украинизации = [Мовная хвиля: до чого призведе новий виток українізації] / И. Кармазин // Известия. – Москва, 2020. – 05.12. (<https://iz.ru/1096002/igor-karmazin/movnaia-volna-k-chemu-privedet-novyi-vitok-ukrainizatcii>)).

У Полтаві створили вишиванку на замовлення королеви Великої Британії Єлизавети II. Замовлення готували у Всеукраїнському центрі вишивки та килимарства. Вишивка «білим по білому» – найбільш трудомістка. Особливістю полтавської вишиванки є стриманість кольорів, утім, окрім класичної вишивки білим по білому, нерідко можна зустріти додавання блакитних, коричневих, сірих і червоних ниток. Ще однією ознакою полтавської вишиванки є поєднання рослинних і геометричних орнаментів

(У Полтаві створили вишиванку для британської королеви // Міст. – Торонто, 2020. – 04.12. (<http://meest-online.com/other/u-poltavi-stvoryly-vyshyvanku-dlya-brytanskoji-korolevy/>)).

В український прокат вийшов історичний фільм «Тарас. Повернення», який розповідає про роки заслання геніального поета в «тюрмі народів», у степах Казахстану. Автором сценарію та режисером стрічки став О. Денисенко, український письменник, актор, сценарист і режисер

(Базів, Любов. Олександр Денисенко: «Я робив фільм про українського Ганді» / Л. Базів // Міст. – Торонто, 2020. – 04.12. (<http://meest-online.com/interview/oleksandr-denysenko-ya-robyv-film-pro-ukrajinskoho-handi/>)).

В українському підручнику «Я досліджую світ» для третього класу, рекомендованого МОН, знайшли завдання про вживання алкоголю, щоб «зігрітися, як це роблять дорослі». Про це повідомив Д. Ламза, директор київської школи № 210. Він поширив у Facebook світлину із завданням з підручника, де дітям пропонують відповісти, що має зробити головний герой, хлопчик Ігор, на пропозицію дівчини Лізи випити глінтвейну, щоб «зігрітися, як це інколи роблять дорослі»

(Підручник розповідає, що можна зігрітися, як це роблять дорослі // Міст. – Торонто, 2020. – 05.12. (<http://meest-online.com/ukraine/society/pidruchnyk-rozpovidaje-scho-mozhna-zihritysya-yak-tse-roblyat-dorosli/>)).

Міністерство освіти та науки України винесло на громадське обговорення нову редакцію «Положення про спеціальну школу». Це спосіб навчання для дітей, які через низку причин не можуть навчатися в традиційній школі. Проект також передбачає

можливість створення структурних підрозділів спеціальної школи, зокрема дошкільного відділення та пансіону, реабілітаційного відділення. До того ж розмежували освітні послуги та послугу проживання в пансіоні. Відповідно до проекту, корекційно-розвиткову та психолого-педагогічну допомогу спецшколи зможуть надавати дітям, які не є учнями спеціальної школи та не отримують таких послуг в інших закладах чи установах освіти

(Що в Україні зроблять для дітей із особливими потребами? // Міст. – Торонто, 2020. – 09.12. (<http://meest-online.com/ukraine/society/scho-v-ukrajini-zroblyat-dlya-ditej-iz-osoblyvymy-potrebamy/>)).

Веб-сайт Calvert Journal опублікував свою добірку найкращих східноєвропейських книг, які були опубліковані англійською мовою у 2020 р. На веб-сайті є роман українського письменника А. Куркова «Сірі бджоли», який розповідає історію пасічника, який відмовляється покинути свій дім, село на Сході України, незважаючи на війну. За словами А. Куркова, він надихнувся своїм романом, подорожуючи Донецькою та Луганською областями. «Я був свідком страху війни і можливої смерті. Я бачив, як війна стає нормою, я бачив, як люди намагаються її ігнорувати, навчишись жити з нею так, ніби це просто галасливий п'яний сусід», – розповів А. Курков сюжет своєї книги

(Krkoška, David. Feministická poezie i absurdní povídky. Nejlepší východoevropská literatura roku v anglickém překladu podle webu Calvert Journal = [Феміністична поезія та абсурдні історії. Найкраща східноєвропейська література року в англійському перекладі за версією веб-сайту Calvert Journal] / D. Krkoška // Cesky rozhlas. – Praha, 2020. – 07.12. (<https://wave.rozhlas.cz/feministicka-poezie-i-absurdni-povidky-nejlepsi-vychodoevropska-literatura-roku-8378045/>)).

В Україні почалися дні литовського кіно за ініціативи Литовського центру кіно, Посольства Литви в Україні та київського кінотеатру «Ліра». Ініціатива презентувати твори литовських режисерів українцям народилася у 2019 р. «У Києві однозначно є шанувальники литовського кіно, які чекають можливості як побачити наші новини, так і згадати класику. Обставини справді надзвичайні, але в будь-якому випадку ми раді, що маємо можливість доповнювати програми кінотеатрів литовським змістом і продовжувати наш міжкультурний діалог мовою кіно», – зазначила І. Кнюрієне, аташе з питань культури Посольства Литви в Україні

(Iveikusios visus pandemijos iššūkius Kijeve prasideda antrosios lietuviško kino dienos = [Після подолання всіх викликів пандемії в Києві починається другий день литовського кіно] // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2020. – 10.12. (<https://www.lrytas.lt/kultura/menopulsas/2020/12/10/news/iveikusios-visus-pandemijos-issukius-kijeve-prasideda-antrosios-lietuvisko-kino-dienos-17465264/>)).

Письменник і рецензент Р. Богдан опублікував роман «Чорний сніг, червоне небо». Це друга книга автора із циклу романів «Український Тридант», присвячена подіям останнього десятиліття в Україні. Книга стосується не лише подій Майдану, а

й розповідає історію, хоч і заплутану та розгублену, нехитру та привабливу для читача, який пережив особливості громадських акцій та рухів

(Laurinkus, Mečys. Mečys Laurinkus. Maidano žygis prieš slibiną su dviem galvomis – mįslę užminė svarbus klausimas = [Мечис Лаурінкус. Похід Майдану проти дракона з двома головами – загадка була порушена у важливому питанні] / M. Laurinkus // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2020. – 13.12. (<https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2020/12/13/news/mecys-laurinkus-maidano-zygis-pries-slibina-su-dviem-galvomis-misle-uzmine-svarbus-klausimas-17498317/>)).

Міжнародний фестиваль документального кіно «Софія ДокуМентал», виходить в Інтернеті. Це захід, присвячений фільму «Суд над Олегом Сенцовим». Фільм розповідає про судовий процес проти переможця премії ім. А. Сахарова українського режисера О. Сенцова і його боротьбу за справедливість навіть у найжахливіші моменти. Спеціальний онлайн-показ «Суду над Олегом Сенцовим» організований спільно з Офісом зв'язку Європейського парламенту в Болгарії і розпочнеться в грудні, а після показу фільму відбудеться онлайн-дискусія про свободу

(Карагеоргу, Еви. Асколд Куров, режисьор: Телефоните ни бяха подслушвани, когато снимахме в Русия = [Аскольд Куров, режисер: Наші телефони прослуховувались, коли ми знімали в Росії] / E. Карагеоргу // Дневник. – Sofia, 2020. – 11.12. (https://www.dnevnik.bg/kultura/2020/12/11/4151079_askold_kurov_rejisyor_telefonite_ni_biaha_podslushvani/)).

Український національний музей у Чикаго відкрив віртуальну документальну фотовиставку та відеопрезентацію «Незалежні» українського фотожурналіста А. Степанова. Фотограф брав участь у персональних і колективних виставках в Україні та за її межами. У листопаді 2017 р. виступав із презентацією виставки «Україна на лінії фронту» в Українському музеї в Нью-Йорку

(Український національний музей пропонує віртуальну виставку «Незалежні» // Українська газета. – Рим, 2020. – 10.12. (<https://www.ukrslovo.net/ukrainian-community/ukrainian-chicago/102602.html>)).

Юні представники діаспори візьмуть участь у Міжнародному конкурсі проєктів серед української молоді за кордоном «Бренд Україна: творимо разом». Організаторами конкурсу виступають Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків із діаспорою (МІОК) та Українська школа в ОАЕ «Софія» у партнерстві зі Світовою федерацією українських жіночих організацій (СФУЖО) та Світовою координаційно-виховною радою Світового конгресу українців (СКВОР-СКУ)

(Молоді діаспори пропонують поділитися ідеями щодо формування та просування бренду України // Українське Слово. – Чикаго, 2020. – 03.12. (<https://www.ukrslovo.net/ukrainian-community/102484.html>)).

РЕЛІГІЯ

Напередодні Дня Збройних сил України у Сіверській танковій бригаді (Гончарівське, Чернігівська обл.) відбулося відкриття пам'ятних знаків п'ятьом загиблим на Сході України побратимам. З цієї нагоди у співслужінні капеланів Чернігівщини було звершено заупокійну літію та благословення меморіальних знаків. Від Предстоятеля Православної Церкви України Блаженнішого Митрополита Епіфанія були вручені медалі «За жертвність і любов до України», якими посмертно були нагороджені загиблі воїни-танкісти. Нагороди приймали родини героїв. Також було відзначено помічників будівництва храму-каплиці на честь вмч. Юрія Переможця

(Епіфаній нагородив медалями вісьмох капеланів // Час і Події. – Чикаго, 2020. – 09.12. (<https://www.chasipodii.net/article/25728/>)).

Прем'єр-міністр Д. Шмигаль під час робочого візиту до Туреччини відвідав Патріарший храм святого Георгія Вселенського Православного Патріархату, де провів зустріч із Вселенським Патріархом Варфоломієм. Прем'єр-міністр України під час Патріаршої Божественної Літургії у Вселенському Патріархаті прочитав Символ Віри та молитву «Отче наш» українською мовою. У розмові з Вселенським Патріархом Варфоломієм Прем'єр-міністр наголосив, що «важливим чинником розвитку релігійних процесів в Україні стало функціонування Ставропігії Вселенського Патріархату у Києві»

(Галицький, Станіслав. На Фанарі прем'єр-міністр України прочитав Символ Віри та молитву «Отче наш» українською мовою / С. Галицький // Українське Слово. – Чикаго, 2020. – 03.12. (<https://www.ukrslovo.net/>)).

СПОРТ

Донецький «Шахтар» удруге поспіль у розіграші групового етапу Ліги чемпіонів переміг чемпіона Іспанії мадридський «Реал». На домашньому стадіоні у Києві гірники перемогли з рахунком 2:0. На виїзді у жовтні «Шахтар» виграв 2:3. Перший гол у домашньому матчі в другому таймі забив Дентіньйо на 56-й хв., а подвоїв перевагу М. Соломон на 82-й хв.

(Real Madrid's CL hopes damaged with 2-0 loss to Shakhtar = [Клуб «Реал» поступився «Шахтарю» з рахунком 2:0] // The Associated Press. – New York, 2020. – 02.12. (<https://apnews.com/article/ukraine-europe-marco-asensio-champions-league-la-liga-d2582de53987f30f0faafc1ab02d3761>)).

Українська федерація футболу хоче змусити УЄФА провести жеребкування, щоб визначити результат скасованої гри Ліги націй проти Швейцарії. Матч був скасований минулого місяця через випадки захворювання COVID-19 у збірній України. Спортивний арбітражний суд заявив, що Україна подала апеляцію на постанову УЄФА про програш з рахунком 3:0. Цей вердикт опустив Україну на другий рівень змагань замість Швейцарії. Тільки поразка з рахунком 1:0 призведе до того, що Україна зможе зіграти на тай-брейку зі Швейцарією

(Ukraine asks CAS to draw lots in Nations League case = [Україна просить САС провести жеребкування у справі Ліги націй] // The Associated Press. – New York, 2020. – 11.12. (<https://apnews.com/article/ukraine-international-soccer-coronavirus-pandemic-switzerland-soccer-117bacef946527527290b2617d597042>)).

На чемпіонаті Європи зі спортивної гімнастики, який проходить у турецькому Мармарісі, чоловіча збірна України виграла «золото» в командній першості. Українці були найкращими в опорному стрибку і вправах на коні, а в усіх інших дисциплінах виявилися в трійці лідерів. Національну команду представляли П. Пахнюк, І. Радівілов, В. Грико, Є. Юденков і Р. Ващенко. Загалом команда набрала 248,963 бала

(Turkey wins first medal at artistic gymnastics with silver at Euro championships = [Туреччина завоювала першу срібну медаль зі спортивної гімнастики на чемпіонаті Європи] // Daily Sabah. – Istanbul, 2020. – 13.12. (https://www.dailysabah.com/sports/turkey-wins-first-medal-at-artistic-gymnastics-with-silver-at-euro-championships/news?gallery_image=undefined#big)).

Останній груповий раунд футбольної Ліги чемпіонів відбудеться 8 грудня. «Динамо» та «Ференцварош» мають по одному очку і в Києві розіграють між собою путівку в плей-оф Ліги Європи. Якщо команда С. Реброва в Україні переможе, то вона обов'язково посяде третє місце в групі. Нічії з великою кількістю голів українській команді також може бути достатньо для перемоги

(Miklós, Ilku. Győzni kell vagy elég az iksz? Így juthat tovább a Fradi = [Повинні перемагати або цього достатньо? Ось як Фраді може жити] / I. Miklós // Index.hu. – Budapest, 2020. – 03.12. (https://index.hu/sport/futball/2020/bl/2020/12/03/dinamo_kijev_ferencvaros_tovabbjutas/)).

Легендарний футболіст і головний тренер київського «Динамо» Й. Сабо підтримає угорський «Ференцварош» у матчі проти його колишньої команди в останньому, шостому турі групового раунду Ліги чемпіонів завдяки своєму колишньому учневі С. Реброву. «Я угорець, але Київ – мій дім. Тут моя сім'я, моя робота. Тут я теж отримав визнання федерації і країни, а музей в Ужгороді носить моє ім'я», – зазначив Й. Сабо

(Szabó József: Magyar srác vagyok, de Kijev az otthonom = [Йозеф Сабо: Я угорський хлопець, але Київ – це мій дім] // Index.hu. – Budapest, 2020. – 08.12. (https://index.hu/sport/futball/2020/bl/2020/12/08/dinamo_kijev_ferencvaros_bajnokok_ligaja_szabo_jozsef/)).

«Ференцварош» зіграє матч як гість київського «Динамо» у групі G футбольної Ліги чемпіонів. С. Ребров, головний тренер «Ференцварош», висловив думку, що з нетерпінням чекає зустрічі в особливій ситуації. З одного боку, він раніше був гравцем, а потім тренером «Динамо», а з іншого боку, нинішній тренер киян М. Луческу з Румунії, де раніше кілька разів був його суперником як тренер «Шахтаря»

(Rebrov: Félelem nélkül játszhat a Ferencváros Kijevben = [Ребров: Без страху можна зрати у місті Києві] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2020. – 07.12. (<https://magyarnemzet.hu/sport/rebrov-felelem-nelkul-jatszhat-a-ferencvaros-kijevben-9067220/>)).

Чоловіча збірна України виграла «золото» в командній першості на чемпіонаті Європи зі спортивної гімнастики в Туреччині. Національну команду представляли П. Пахнюк, І. Радівілов, В. Грико, Є. Юденков і Р. Ващенко. Українські гімнасти в сумі набрали 248,963 бала

(Türkei und Ukraine erfolgreichste Nationen bei Turn-EM = [Туреччина та Україна – найбільш успішні країни на чемпіонатах Європи з гімнастики] // Süddeutsche Zeitung. – München, 2020. – 13.12. (<https://www.sueddeutsche.de/sport/turnen-tuerkei-und-ukraine-erfolgreichste-nationen-bei-turn-em-dpa.urn-newsml-dpa-com-20090101-201213-99-677939>)).

Головною сенсацією передостаннього туру групового етапу Ліги чемпіонів стала вже друга перемога, яку в нинішньому розіграші турніру донецький «Шахтар» здобув над мадридським «Реалом». Через шість тижнів після сенсаційного успіху на виїзді діючий чемпіон України вдома в Києві повторно здолав чинного чемпіона Іспанії, забивши в його ворота два голи. Цей результат дав змогу «Шахтарю» вийти на друге місце у своїй групі та перед останнім туром реально претендувати на вихід у плей-оф

(Федяков, Евгений. Дубль на гора. «Шахтер» повторно обыграл «Реал» в Лиге чемпионов = [Дубль на гора. «Шахтар» повторно обіграв «Реал» в Лізі чемпіонів] / Е. Федяков // Коммерсантъ. – Москва, 2020. – 02.12. (<https://www.kommersant.ru/doc/4594753>)).

Вражаюча історія при потуранні УЄФА супроводила матч між збірними Швейцарії та України. Після того, як в українській команді було зафіксовано декілька позитивних тестів на коронавірус, головний лікар кантону Люцерн (Швейцарія), де повинна була відбутися ця гра, заборонив проведення матчу. Автор звертає увагу на те, що європейська футбольна влада присудила збірній України технічну поразку з рахунком 0:3 – абсолютно необґрунтоване і несправедливе по відношенню до гостьової команди рішення. «Створено надзвичайно неспортивний прецедент: перемогу своїй команді може забезпечити місцевий лікар. Медичне включення в гру було надзвичайно результативним: Швейцарію завдяки цій «перемозі» залишили в дивізіоні «А» турніру, а Україна відправили в дивізіон «В», – наголошує автор статті

(Горбунов, Александр. Игра не для всех. Итоги сезона пустых стадионов = [Гра не для всіх. Підсумки сезону порожніх стадіонів] / А. Горбунов // Коммерсантъ. – Москва, 2020. – 07.12. (<https://www.kommersant.ru/doc/4593830>)).

ТУРИЗМ

Віце-прем'єр-міністр та міністр туризму Болгарії М. Ніколова зустрілася з послом України в Болгарії В. Москаленком. М. Ніколова заявила, що уряд Болгарії

високо оцінює традиційно дружні відносини з Україною, які базуються на культурних зв'язках. У відповідь В. Москаленко зазначив, що торгові відносини між двома країнами розвиваються нормально, незважаючи на пандемію. Цього року товарообіг становитиме близько 700–800 млн дол. Посол подякував міністру М. Ніколовій за те, що громадяни України цього літа мали можливість приїхати до Болгарії у відпустку лише з тестом на ПЛР. Через посла М. Ніколова надіслала запрошення пані М. Олецьків, голові Українського агентства з розвитку туризму, відвідати Болгарію

(Михайлов, Венцислав. Засилваме сътрудничеството с Украина в туризма = [Ми активізуємо співпрацю з Україною в галузі туризму] / В. Михайлов // Факти. – Sofia, 2020. – 03.12. (<https://fakti.bg/biznes/533896-zasilvame-satrudnichestvoto-s-ukraina-v-turizma>)).

КІБЕРТЕРОРИЗМ

Кілька років тому українська енергетична система була однією з перших, хто зазнав масштабних кібератак. Відтоді вживаються заходи щодо підвищення безпеки, але це не означає, що всі проблеми вже вирішені. Реакцію української сторони на кіберзагрози слід оцінювати як адекватну: однак час може бути проблемою. У прийнятій «Укренерго» стратегії розвитку на 2017–2026 рр. питання безпеки позначені як важливі, а система кіберзахисту – як застаріла. Згідно з прийнятими припущеннями, до 2020 р. повинні були бути прийняті сертифікати безпеки ISO, а до 2026 р. повинна була бути створена «розвинута система безпеки». Додатково була розроблена «Концепція розвитку кібербезпеки мереж та інфраструктури на 2019–2023 роки», яка передбачає розвиток систем безпеки і обмеження наслідків можливих атак

(Materniak, Dariusz. Materniak: Cybernetyczne koszmary elektrowni na Ukrainie = [Д. Матерняк: Кібернетичні кошмари електростанцій в Україні] / D. Materniak // Biznes Alert. – Warszawa, 2020. – 01.12. (<https://biznesalert.pl/materniak-ukraina-ataki-cyberatak-energia-elektryczna-dostawy-bezpieczenstwo-cyberprzestrzen/>)).

КРИМ

Свідчення фельдшерів з анексованого Росією українського Криму показують набагато серйознішу реальність, ніж офіційна статистика. «Згідно з повідомленнями, що надходять із Криму, майже напевно, що цифри будуть занижені», – зазначив чеський експерт М. Лебдушка. «Досить багато речей турбують місцевих жителів, тому ситуація навколо коронавірусу – це скоріше вишенька на торті. Серед іншого, це пов'язано з тим, що в Криму вже менше туристів, ніж до анексії, є величезні проблеми з водопостачанням, були проблеми з електропостачанням і, звичайно, значно гірша ситуація з правами людини. Крім того, Росія пообіцяла кримчанам величезні інвестиції, яких вони так і не побачили», – робить висновок М. Лебдушка

(Kubátová, Eliška. Plné nemocnice i fronty sanítek. Covidová realita na Krymu se jeví kritičtěji, než ukazují oficiální data = [Повні лікарні та черги. Реальність Ковіда в Криму видається більш критичною, ніж показують офіційні дані] / E. Kubátová // Cesky rozhlas. – Praha, 2020. – 04.12. (https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/krym-rusko-koronavirus-pandemie-covid-19-epidemie-nemocnice-lekari-simferopol_2012040705_eku)).

Генеральна Асамблея ООН затвердила резолюцію, в якій закликає Росію негайно вивести всі свої військові сили з Криму «і негайно припинити тимчасову окупацію території України». Голосування серед 193 членів світового органу пройшло у співвідношенні 63:17, 62 утримались, що близько до голосування за аналогічну резолюцію, прийняту минулого року. Резолюція не є юридично зобов'язуючою, але відображає світову думку і була підтримана західними країнами та їхніми прихильниками, а Росія та її прихильники, у тому числі Китай, Куба, Венесуела, Іран та Сирія виступили проти. Резолюція засудила окупацію Криму та міста Севастополь Росією та підтвердила «невизнання їхньої анексії». Документ підтвердив, що «захоплення Криму силою є незаконним та порушенням міжнародного права», і заявила, що його потрібно «негайно повернути». Генеральна Асамблея закликала всі країни-члени ООН та міжнародні організації співпрацювати з ООН і підтримувати зусилля з метою якнайшвидшого припинення російської окупації Криму

(Lederer, Edith M. UN urges Russia to immediately withdraw forces from Crimea = [ООН закликає Росію негайно вивести війська з Криму] / E. M. Lederer // The Associated Press. – New York, 2020. – 08.12. (<https://apnews.com/article/ukraine-united-nations-general-assembly-united-nations-crimea-russia-5d07b07b129c65f07d107644ebec2ba9>)).

Генеральна Асамблея ООН схвалила резолюцію, яка закликає Росію негайно вивести всі свої війська з Криму «і негайно припинити тимчасову окупацію території України». Резолюція засудила окупацію Криму і міста Севастополя Росією і підтвердила «невизнання їхньої анексії». Генеральна Асамблея закликала країни-члени ООН і міжнародні організації співпрацювати з ООН і підтримувати зусилля з припинення російської окупації Криму «якомога швидше». Резолюція засудила використання Росією захоплених українських підприємств військової промисловості в Криму, закликала Москву припинити свої зусилля щодо поширення юрисдикції на ядерні об'єкти в Криму та виступила проти призову Росією на військову службу жителів Криму, у тому числі тих, які мають українське громадянство

(UN urges Russia to immediately end occupation of Ukraine's Crimea = [ООН закликає Росію негайно припинити окупацію українського Криму] // Daily Sabah. – Istanbul, 2020. – 08.12. (<https://www.dailysabah.com/world/europe/un-urges-russia-to-immediately-end-occupation-of-ukraines-crime>)).

У Севастополі розпочато розкопки з метою виявлення жертв Кримської війни 1853–1856 рр. Серед жертв: понад 95 тис. французьких солдатів, 155 з яких нарешті змогли гідно поховати. Антропологи, історики та спеціалісти, які досліджують ці останки, повинні ексгумувати та вивчити причини їхньої загибелі

(Barluet, Alain. À la recherche des soldats oubliés de la guerre de Crimée = [У пошуках забутих солдатів Кримської війни] / A. Barluet // Le Figaro. – Paris, 2020. – 07.12. (<https://www.lefigaro.fr/international/a-la-recherche-des-soldats-oublies-de-la-guerre-de-crimee-20201204>)).

Генеральна Асамблея ООН прийняла резолюцію, в якій закликає Росію якнайшвидше покласти край «тимчасовій окупації» Криму, анексованого у 2014 р. Резолюцію, що стосується мілітаризації Криму, Севастополя та частини Чорного та Азовського морів, прийняли 63 країни, тоді як 17 проголосували проти, а 62 утрималися. Ця резолюція не є обов'язковою для виконання, але має політичне значення. За її прийняття проголосували майже 40 країн, у тому числі європейці (Великобританія, Франція, Німеччина, країни Балтії та ін.), США, Австралія, Канада та Туреччина. Резолюція «закликає Росію як окупаційну державу негайно, повністю і беззастережно вивести свої військові сили з Криму та припинити тимчасову окупацію території України»

(L'ONU «exhorte» la Russie à mettre fin à son «occupation temporaire» de la Crimée = [ООН «закликає» Росію припинити «тимчасову окупацію» Криму] // Le Figaro. – Paris, 2020. – 07.12. (<https://www.lefigaro.fr/flash-actu/l-ONU-exhorte-la-russie-a-mettre-fin-a-son-occupation-temporaire-de-la-crimée-20201207>)).

Генеральна Асамблея ООН прийняла резолюцію, в якій закликає Росію, як «окупаційну державу, негайно, повністю і беззастережно вивести свої війська з Криму та покласти край тимчасовій окупації української території». Резолюцію про мілітаризацію Кримського півострова, порту Севастополя, частини Чорного та Азовського морів підтримали 63 країни, 17 проголосували проти, 62 утрималися. Ця резолюція не є юридично обов'язковою, але має політичне значення

(JT ragina Rusiją nutraukti Krymo «laikiną okupaciją» = [ООН заклікала Росію припинити «тимчасову окупацію» Криму] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2020. – 08.12. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2020/12/08/news/jt-ragina-rusija-nutraukti-krymo-laikina-okupacija--17432307/>)).

Глава МЗС України Д. Кулеба провів у рамках 27-го засідання Ради міністрів закордонних справ ОБСЄ окремих захід – «Міжнародна відповідь на окупацію Криму: наступні кроки», під час якого озвучив п'ять пріоритетів роботи платформи. «По-перше, безпека, включаючи свободу мореплавання. По-друге, забезпечення ефективності санкційних обмежень проти держави-агресора. По-третє, захист прав людини і міжнародного гуманітарного права. По-четверте, захист освітніх, культурних, релігійних прав. По-п'яте, подолання негативного впливу тимчасової окупації Криму на економіку і навколишнє середовище», – прокоментував роботу платформи Д. Кулеба

(Глава МИД Украины назвал пять приоритетов работы «Крымской платформы» = [Глава МЗС України назвав п'ять пріоритетів роботи «Кримської платформи»] // Известия. – Москва, 2020. – 03.12. (<https://iz.ru/1095648/2020-12-03/glava-mid-ukrainy-nazval-pyat-prioritetov-raboty-krymskoi-platforny>)).

Україна запросила членів НАТО, ОБСЄ та Об'єднаних Арабських Еміратів підтримати «Кримську платформу» – проєкт, спрямований на повернення Криму до її складу. На засіданні міністрів закордонних справ НАТО, в якому взяли участь представники України та Грузії, які хочуть приєднатися до НАТО, міністр

закордонних справ України Д. Кулеба закликав узяти активну участь в об'єднанні всіх аспектів реінтеграції та безпеки півострова, безпеки в Чорному морі. Д. Кулеба представив представникам НАТО дані про російську ядерну реалізацію Криму та попередив їх про наслідки для безпеки Чорноморського та Середземноморського регіонів

(Митринович, Биљана. Кримська платформа – антируски фронт = [Кримська платформа – антиросійський фронт] / Б. Митринович // Политика. – Belgrad, 2020. – 08.12. (<http://www.politika.rs/scc/clanak/468414/>)).

ДОНБАС

Глава української делегації в Тристоронній контактній групі Л. Кравчук повідомив, що Рада національної безпеки і оборони України затвердить «план Б» щодо врегулювання ситуації на Донбасі на початку 2021 р. Л. Кравчук підкреслив, що особисто візьме участь у його розробці. У свою чергу радник глави Офісу Президента України М. Подоляк заявив, що продовження особливого статусу Донбасу не створює нові ризики для Києва і є підтвердженням його готовності працювати в рамках «Мінська-2». «Парламент готується розглянути питання про продовження існуючого закону до 31 грудня 2021 р. Це політичне рішення, яке необхідне, щоб наші переговорники могли спокійно продовжити роботу в Тристоронній контактній групі», – зазначив М. Подоляк

(Кравчук пообещал утверждение «плана Б» по Донбассу в 2021 году = [Кравчук пообещал утверждение «плана Б» по Донбассу в 2021 году] // Известия. – Москва, 2020. – 07.12. (<https://iz.ru/1096947/2020-12-07/kravchuk-poobeshchal-utverzhenie-plana-b-po-donbassu-v-2021-godu>)).

Група пенсіонерів із Луганська, котрі не змогли добитися в українських судах поновлення виплат пенсій на окупованій території, поскаржилися на порушення їхнього права на власність і права на справедливий суд. Європейський суд із прав людини в цьому позові ухвалив рішення на користь України. Про це повідомив І. Ліщина, заступник міністра юстиції України й уповноважений з питань ЄСПЛ у Міністерстві юстиції України

(Берчак, Игор. У справі за позовом жителів ОРДЛО рішення ухвалили на користь України / І. Берчак // Міст. – Торонто, 2020. – 06.12. (<http://meest-online.com/ukraine/events/u-spravi-za-pozovom-zhyteliv-ordlo-rishennya-uhvalyly-na-koryst-ukrajiny/>)).

На окупованій частині Луганської області, за 12 км від лінії фронту, вперше за час бойових дій на Донбасі вдалося виявити новітній російський комплекс «Наводчик-2». Він призначений для виконання розвідувальних та спеціальних завдань, зокрема для забезпечення координатами цілей дивізіонів гарматної артилерії та реактивних систем залпового вогню. До складу комплексу входять сім безпілотних літальних апарати (БПЛА) типу «Гранат» різних модифікацій із радіусом дії 10, 15, 25 та 100 км

(Стець, Андрій. На Донбасі вперше побачили найсучаснішу російську систему «Наводчик-2» / А. Стець // Міст. – Торонто, 2020. – 07.12. (<http://meest-online.com/ukraine/crime/na-donbasi-vpershe-pobachyly-najsuchasnishu-rosijsku-systemu-navodchuk-2/>)).

Виступаючи в Раді міністрів ОБСЄ, глава дипломатії ЄС Ж. Боррель заявив, що конфлікт на Сході України може бути вирішений шляхом повного виконання Мінських домовленостей. Він привітав роботу Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні та наголосив, що їй повинен бути наданий «повний, безпечний, безумовний та необмежений доступ на всій території України, відповідно до її мандата, і що такий доступ не повинен обмежуватися під будь-яким приводом»

(ES: Minsko susitarimai dėl Rytų Ukrainos turi būti iki galo įgyvendinti = [ЄС: Мінські домовленості про Східну Україну будуть повністю реалізовані] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2020. – 03.12. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2020/12/03/news/es-minsko-susitarimai-del-rytu-ukrainos-turi-buti-iki-galo-igyvendinti-17378517/>)).

З нагоди річниці паризького саміту в «нормандському форматі» Президент України В. Зеленський висловив упевненість в тому, що збройний конфлікт на Донбасі буде врегульовано. Українська делегація в Тристоронній контактній групі, у свою чергу, заявила, що виконання домовленостей лідерів країн-членів «нормандської четвірки» і всього пакета Мінських угод залишається для України основою політико-дипломатичного врегулювання збройного конфлікту на Донбасі. Делегація особливо підкреслила, що за минулий рік завдяки активізації діяльності ТКГ на Сході України вдалося оголосити перемир'я і провести обміни утримуваними особами. Офіційний Київ також вніс важливі ініціативи щодо подальшого розведення сил і засобів та продовження процесу розмінування

(Президент Украины выразил уверенность в урегулировании вооруженного конфликта в Донбассе = [Президент України висловив впевненість у врегулюванні збройного конфлікту на Донбасі] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2020. – 10.12. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/1210/c31519-9797883.html>)).

Рада Безпеки ООН за ініціативою Росії проведе зустріч щодо ситуації в Україні за участю представників самопроголошених Луганської та Донецької народних республік. У зустрічі, яка матиме неформальний характер, візьмуть участь повноважний представник самопроголошеної ЛНР В. Дейнего і повпред самопроголошеної ДНР Н. Ніконорова

(СБ ООН проведет неформальную встречу по Украине с участием ДНР и ЛНР = [РБ ООН проведе неформальну зустріч щодо України за участю ДНР і ЛНР] // Известия. – Москва, 2020. – 01.12. (<https://iz.ru/1094684/2020-12-01/sb-oon-provedet-neformalnuuu-vstrechu-po-ukraine-s-uchastiem-dnr-i-lnr>)).

Міністр закордонних справ України Д. Кулеба заявив, що «Україна вирішила бойкотувати засідання Ради Безпеки ООН за участю представників

самопроголошених ДНР і ДНР». За його словами, це спроба легітимізувати представників Донбасу. «Засідання будуть бойкотувати не тільки Україна, але і США, Сполучене Королівство, Франція, ФРН, Естонія та Бельгія», – сказав Д. Кулеба. «Це чітка відповідь на спроби РФ маніпулювати міжнародними майданчиками і форматами для поширення своєї пропаганди. Я вдячний партнерам, зокрема Німеччині та Франції як учасникам “нормандського формату”, за міцну солідарну позицію в підтримці України», – зауважив український міністр

(Україна бойкотує зустріч Совбеза ООН з участю ДНР і ЛНР = [Україна бойкотує зустріч Радбезу ООН за участю ДНР і ЛНР] // КоммерсантЪ. – Москва, 2020. – 02.12. (<https://www.kommersant.ru/doc/4595420>)).

На думку автора статті, «через рік після першої і поки єдиної зустрічі В. Путіна і В. Зеленського можна констатувати – спроба знайти компроміс щодо Донбасу провалилася». Керівник київського Центру прикладних політичних досліджень «Пента» В. Фесенко вважає, що реальними є два варіанти розвитку подій: «Або зберігається перемир'я і буде рух до заморожування конфлікту, або буде зроблена спроба домовитися з Москвою. Ще може бути спроба поновлення мінських угод через якусь “дорожню карту”. Але тут потрібен варіант посередників»

(Соловьев, Владимир. Блеф на месте. Урегулировать конфликт в Донбассе стало сложнее, чем год назад = [Блеф на місці. Врегулювати конфлікт на Донбасі стало складніше, ніж рік тому] / В. Соловьев // КоммерсантЪ. – Москва, 2020. – 09.12. (<https://www.kommersant.ru/doc/4604795>)).

Президент Росії В. Путін провів телефонну розмову з канцлером Німеччини А. Меркель. Вони обговорили двосторонні питання, зокрема, домовлено про продовження роботи в «нормандському форматі», в якій візьмуть участь Україна та Франція. В. Путін і А. Меркель домовилися продовжувати підтримку узгодженого перемир'я на Донбасі

(Стойчев, Росен. Путин разговаря с Меркел = [Путін розмовляє з Меркель] / Р. Стойчев // Факти. – Sofia, 2020. – 07.12. (<https://fakti.bg/world/534945-putin-razgovara-s-merkel>)).

ПОЛІТВ'ЯЗНІ, ПОЛОНЕНІ ТА ЗАРУЧНИКИ

Україна вступила в переговори з Росією і підтримуваними Кремлем сепаратистами про виведення військ і обмін полоненими на Сході України. Оголошення було зроблено через рік після того, як український лідер В. Зеленський і президент Росії В. Путін погодили низку заходів щодо відновлення мирного процесу під час переговорів у Парижі за посередництва Німеччини і Франції. В. Зеленський додав, що «Україна готова до нового етапу розведення військ і розмінування нових територій, а також до наступного обміну полоненими»

(Kyiv, Moscow to hold talks on troop withdrawal, prisoner swap in eastern Ukraine = [Київ і Москва проведуть переговори про виведення військ і обмін полоненими на сході України] // Daily Sabah. – Istanbul, 2020. – 10.12.

<https://www.dailysabah.com/world/europe/kyiv-moscow-to-hold-talks-on-troop-withdrawal-prisoner-swap-in-eastern-ukraine>).

Україна вступила в переговори з Росією та підтримуваними Кремлем сепаратистами щодо нового виведення військ та обміну полоненими на Сході країни. Прессекретар В. Зеленського Ю. Мендель заявила, що до кінця року Київ хотів би провести новий обмін полоненими. В. Зеленський передав переговорникам список імен для нового обміну, проте сепаратисти, яких підтримує Росія, досі не зробили цього. «Ми робимо все, що можемо», – сказала прессекретар. В. Зеленський також обговорював цю тему з лідерами Німеччини та Франції, а також із В. Путіним

(«Ukraine, Russia discuss troop withdrawal» = [«Україна та Росія обговорили питання виведення військ»] // The News. – Islamabad, 2020. – 11.12. (<https://www.thenews.com.pk/print/756626-ukraine-russia-discuss-troop-withdrawal>)).

Уповноважена Верховної Ради з прав людини Л. Денісова заявила, що обмін ув'язненими із самопроголошеною Донецької Народною Республікою (ДНР) буде можливий після закінчення пандемії коронавірусу. Омбудсмен зустрілася з представником ДНР у робочій підгрупі з гуманітарних питань у Тристоронній контактній групі Д. Морозовою. Вони обговорили передачу 125 кримінальних справ і проваджень щодо 133 осіб, яких притягали до відповідальності до початку військових дій на Донбасі. Нині вони перебувають на підконтрольній уряду України території. Також сторони «позитивно» оцінили передачу 300 засуджених для подальшого відбування покарання на підконтрольній Києву території

(Український омбудсмен заявила об обміні заключеними с ДНР після пандемії = [Український омбудсмен заявила про обмін ув'язненими з ДНР після пандемії] // КоммерсантЪ. – Москва, 2020. – 03.12. (<https://www.kommersant.ru/doc/4596073>)).

В. Марків, котрий майже 3,5 роки перебував у італійській в'язниці та був звільнений 3 листопада за апеляцією, поновився на службі в Національній гвардії України. Військовослужбовець зазначив, що «займатися політикою, як Н. Савченко, наміру не має»

(Стець, Андрій. Віталій Марків поновився на службі / А. Стець // Міст. – Торонто, 2020. – 04.12. (<http://meest-online.com/ukraine/vijsko/vitalij-markiv-ponovyvsya-na-sluzhbi/>)).

Україна розпочала переговори з Росією та підтримуваними Росією сепаратистами щодо нового виведення військ та обміну полоненими на Сході України. Ця новина з'явилася через рік після переговорів між Німеччиною та Францією. Український лідер В. Зеленський та президент Росії В. Путін домовилися про низку заходів для відновлення мирного процесу. Україна відкрила два нових пункти пропуску на контрольовану сепаратистами територію, проте представники Донбасу все ще блокують доступ для мирного населення

(Kijevas derasi su Maskva ir separatistais dėl apsikeitimo kalniais, karių atitraukimo = [Переговори Києва з Москвою та сепаратистами про обмін полоненими] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2020. – 11.12. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2020/12/11/news/kijevas-derasi-su-maskva-ir-separatistais-del-apsikeitimo-kalniais-kariu-atitraukimo-17473430/>)).